

ÅRSRAPPORT 2023

Oplysninger om Sparekassen Djursland

Sparekassen Djursland

Bredgade 10,
8870 Langå
Telefon 86 46 13 22

CVR-nr. 70 55 81 14
www.spardjurs.dk
mail@spardjurs.dk

Bestyrelse

Pernille Amstrup-Bønløkke (formand)
Birthe Rusike (næstformand)
Allan Thorhauge
Christian Greve
Christian L.M. Laursen
Erik Møller
Niels Ole Birk Nielsen
Torben V. Blach
Jan Kristensen, medarbejdervalgt
Karen F. Lisvad, medarbejdervalgt
Martin B. Gravesen, medarbejdervalgt
Jonas K. Mikkelsen, medarbejdervalgt

Direktion

Peter Lading Sørensen

Revision

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab,
7400 Herning
CVR-nr. 33 77 12 31

Sparekassen Djurslands afdelinger

Auning

Centervej 8, 8963 Auning
Tlf. 86 46 13 22

Hornslet

Tingvej 10 A, 8543 Hornslet
Tlf. 86 46 13 22

Erhverv

Århusvej 94, 8940 Randers SV
Tlf. 86 46 13 22

Knebel

Knebel Bygade 21 A, 8420 Knebel
Tlf. 86 46 13 22

Djurs Direkte

Bredgade 10, 8870 Langå
Tlf. 86 46 13 22

Langå

Bredgade 10, 8870 Langå
Tlf. 86 46 13 22

Ebeltoft

Jernbanegade 22 B, 8400 Ebeltoft
Tlf. 86 46 13 22

Randers

Århusvej 94, 8940 Randers SV
Tlf. 86 46 13 22

Grenaa

Sønderport 2, 8500 Grenaa
Tlf. 86 46 13 22

Indhold

Oplysninger om Sparekassen Djursland	2
Ledelsespåtegning	4
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	5
Ledelsesberetning	9
ESG & CSR	23
Ledelsesberetning – risikostyring.....	34
Resultatopgørelse	39
Balance.....	40
Egenkapitalopgørelse.....	41
Kapitalopgørelse	42
Noter	43

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2023 for Sparekassen Djursland.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lovgivningens krav, herunder reglerne i lov om finansiell virksomhed og bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Sparekassens aktiver og passiver, finansiell le stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af Sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i Sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som Sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Langå, den 29. februar 2024

Direktion

Peter Lading Sørensen
Direktør

Bestyrelse

Pernille Amstrup-Bønløkke
Formand

Birthe Rusike
Næstformand

Allan Thorhauge

Christian Greve

Christian L.M. Laursen

Erik Møller

Torben V. Blach

Niels Ole Birk Nielsen

Jonas K. Mikkelsen
Medarbejdervalgt

Jan Kristensen
Medarbejdervalgt

Karen Lisvad
Medarbejdervalgt

Martin B. Gravesen
Medarbejdervalgt

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til repræsentantskabet i Sparekassen Djursland

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Sparekassen Djurslands årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, kapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisions påtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af Sparekassen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med disse krav og IESBA Code.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Sparekassen Djursland den 25. marts 1997 for regnskabsåret 1997. Vi er genvalgt årligt ved repræsentantskabsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 26 år frem til og med regnskabet for 2023.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2023. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centralt forhold ved revisionen

Nedskrivninger på udlån

Udlån måles til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger.

Nedskrivninger på udlån er ledelsens bedste skøn over de forventede tab på udlån pr. balancedagen. Der henvises til den detaljerede beskrivelse af anvendt regnskabspraksis i note 2 i regnskabet.

Som følge af den makroøkonomiske udvikling med bl.a. forøget renteniveau samt risiko for økonomisk afmatning har ledelsen indregnet et betydeligt tillæg til nedskrivningerne på udlån i form af et regnskabsmæssigt skøn ("ledelsesmæssigt skøn").

Konsekvenserne af den makroøkonomiske udvikling for sparekassens kunder er i væsentligt omfang uafklarede, hvorfor der er en forøget skønsmæssig usikkerhed om opgørelsen af nedskrivningsbehovet.

Nedskrivninger på udlån er et centralt fokusområde, fordi det regnskabsmæssige skøn i sin natur er komplekst og påvirket af subjektivitet og dermed forbundet med høj grad af skønsmæssig usikkerhed.

Følgende områder er centrale for opgørelse af nedskrivninger på udlån:

- Fastlæggelse af kreditklassifikation.
- De modelbaserede nedskrivninger i stadie 1 og 2, herunder ledelsens fastlæggelse af modelvariable tilpasset Sparekassens udlånsportefølje.
- Sparekassens forretningsgange for at sikre fuldstændigheden i registrering af udlån, der er kreditforringede (stadie 3) eller med betydelig stigning i kreditrisikoen (stadie 2).
- Væsentligste forudsætninger og skøn anvendt af ledelsen i nedskrivningsberegningerne, herunder principper for vurdering af forskellige udfald af kundens økonomiske situation (scenarier) samt for vurdering af sikkerhedsværdier på bl.a. landbrugsjord og ejendomme, som indgår i nedskrivningsberegningerne.
- Ledelsens vurdering af forventede kredittab pr. balancedagen som følge af mulige ændringer af forhold, og som ikke indgår i de modelberegnete eller individuelt vurderede nedskrivninger (ledelsesmæssigt skøn), herunder især konsekvenserne af den makroøkonomiske udvikling for sparekassens kunder.

Der henvises til årsregnskabet note 3 "risikostyring", note 11 "nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.", note 14 "udlån og tilgodehavender" samt note 2 "anvendt regnskabspraksis", afsnittet "regnskabsmæssige skøn og væsentlige usikkerheder", hvor forhold, der kan påvirke nedskrivninger på udlån er beskrevet.

Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen

Vi gennemgik og vurderede de nedskrivninger, som er indregnet i resultatopgørelsen i 2023 og i balancen pr. 31. december 2023.

Vi udførte risikovurderingshandlinger med henblik på at opnå en forståelse af IT-systemer, forretningsgange og relevante kontroller vedrørende opgørelse af nedskrivninger på udlån. For kontrollerne vurderede vi, om de var designet og implementeret til effektivt at adressere risikoen for væsentlig fejlinformation. For udvalgte kontroller, som vi planlagde at basere os på, testede vi, om de var udført på konsistent basis.

Vi vurderede den anvendte nedskrivningsmodel udarbejdet af datacentralen SDC og brugen heraf, herunder arbejdsfordelingen mellem datacentral og sparekassen.

Vi vurderede og testede Sparekassens opgørelse af nedskrivninger i stadie 1 og 2, herunder vurderede vi ledelsens fastlæggelse og tilpasning af modelvariable til egne forhold.

Vi gennemgik og vurderede Sparekassens validering af de metoder, som anvendes for opgørelse af forventede kredittab, samt de tilrettelagte forretningsgange og interne kontroller, der er etableret for at sikre, at kreditforringede udlån i stadie 3 og svage stadie 2 udlån identificeres og registreres rettidigt.

Vi vurderede og testede de af Sparekassens anvendte principper for fastlæggelse af nedskrivningsscenarier samt for måling af sikkerhedsværdier på bl.a. landbrugsjord og ejendomme, der indgår i nedskrivningsberegninger på kreditforringede udlån og udlån med betydelige svaghestegn (svage stadie 2 udlån).

For en stikprøve af kreditforringede udlån i stadie 3 og svage stadie 2 udlån testede vi nedskrivningsberegningerne og anvendte data til underliggende dokumentation.

For en stikprøve af øvrige udlån foretog vi vores egen vurdering af stadie og kreditklassifikation. Dette omfattede en stikprøve målrettet større udlån samt udlån inden for segmenter, der er særligt ramt af den makroøkonomiske udvikling.

Vi gennemgik og udfordrede de ledelsesmæssige skøn over forventede kredittab bl.a. på kunder, der ikke er dækket af de modelberegnete eller individuelt vurderede nedskrivninger, ud fra vores kendskab til porteføljen, brancher og de aktuelle konjunkturer. Vi har herunder haft særlig fokus på Sparekassens opgørelse af de ledelsesmæssige skøn til afdækning af forventede kredittab som følge af den makroøkonomiske udvikling.

Vi vurderede, om de forhold, der kan påvirke nedskrivninger på udlån, var passende oplyst.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Sparekassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen.

Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres.

Herning, den 29. februar 2024

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31

Carsten Jensen
statsautoriseret revisor
mne10954

Daniel Mogensen
statsautoriseret revisor
mne45831

Ledelsesberetning

Årsrapporten for 2023 i overskrifter

Årets resultat før skat udgør 90,5 mio. kr. Sparekassen generer en yderst tilfredsstillende indtjening båret af øgede netto renteindtægter, tilfredsstillende gebyrindtægter, positiv kursregulering og et fornuftigt niveau for omkostninger. Sammenfattende er resultatet for 2023 meget tilfredsstillende.

Følgende hovedoverskrifter beskriver året 2023:

- forretningsomfanget er uændret – modsatrettede forhold:
 - » stigning i indlån på 4,2 %
 - » stigning i udlån på 9,8 %
 - » fald i garantier med 29,8 %
- stigning i netto rente- og gebyrindtægter på 53,8 mio. kr.
- yderst tilfredsstillende basisindtjening
- tilfredsstillende kursregulering på Sparekassens egenbeholdning af værdipapirer
- ledelsesmæssigt skøn relateret til den makroøkonomiske situation på i alt 15,5 mio. kr. pr. 31.12.2023
- fornuftig branchemæssig spredning på udlån og garantier
- likviditeten er meget tilfredsstillende
- tilfredsstillende solvensoverdækning på 21,6 %-point og 11,6 %-point efter opfyldelse af buffere og NEP-tillæg.

Hovedaktivitet

Sparekassen er et stærkt lokal forankret pengeinstitut. Hovedaktiviteten er almindelige pengeinstitutforretninger, hvorved forstås: modtage indlån, yde lån og kreditter, handel med værdipapirer og valuta. Desuden rådgiver Sparekassen omkring finansiering, investering, pension, bolighandel, forsikring m.v. Hovedparten af kunderne i Sparekassen er private kunder og lokale erhverv.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Vi kom ind i 2023 med en Covid-19-krise, russisk invasion af Ukraine og en høj inflationsrate

Gas- og elpriser steg p.g.a. restriktioner imod Rusland til uhørte højder, og mange fødevarer steg som følge af Ukraines stærkt faldende eksport af bl.a. korn. Inflationen er i 2023 bragt ned, men der lurer fortsat en risiko for, at den atter stiger qua den fortsatte uro.

Inflationen er styret via rentestigninger. Danmarks Nationalbank har hævet indskudsbevisrenten 6 gang i løbet af 2023 med samlet 1,85 %-point til 3,60 %. Renteforhøjelserne har haft den ønskede effekt, idet inflationstallene har været faldende – specielt den sidste del af 2023.

Rentestigningerne påvirker kundernes købeevne, og dermed også muligheden for at servicere deres variabelt forrentede realkreditlån. Der er fortsat god beskæftigelse, men en manglende efterspørgsel efter virksomhedernes ydelser og produkter kan påvirke denne, og dermed muligheden for at servicere gælden.

I oktober 2023 angreb den palæstinensiske Hamas-bevægelse Israel, og dræbte et stort antal mennesker – overvejende civile. Efterfølgende har Israel erklæret krig, og svaret hårdt igen med luftangreb på Gaza – endnu en kulmination på en konflikt, der har stået på i flere hundrede år, og endnu en uro, som påvirker den økonomiske stabilitet.

I forhold til usikkerhederne i den makroøkonomiske situation, er det ledelsens vurdering, at der er behov for at øge det ledelsesmæssige skøn. Ledelsen har derfor valgt at øge den nuværende nedskrivning til 15,5 mio. kr. og dermed en forøgelse på 2,5 mio. kr., idet situationens konsekvenser og varighed er forbundet med stor usikkerhed.

Resultatopgørelse og balance

Det regnskabsmæssige resultat for året 2023 blev et overskud på 90,5 mio. kr. før skat mod 9,0 mio. kr. i 2022.

Resultatopgørelse i sammendrag (i tkr.)	2023	2022
Netto renteindtægter	129.983	71.314
Udbytte af aktier og netto gebyr- og provisionsindtægter	68.412	73.302
Netto rente- og gebyrindtægter	198.395	144.616
Andre driftsindtægter	1.300	88
Udgifter til personale og administration	110.857	105.202
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	5.179	4.504
Andre driftsudgifter	956	48
Resultat før nedskrivning, kursregulering og skat	82.703	34.950
Nedskrivning på udlån m.v.	2.219	-5.103
Resultat før kursregulering	80.484	40.053
Kursreguleringer	9.997	-31.055
Resultat før skat	90.481	8.998

Sammenligning af årets resultat med tidligere offentliggjorte forventninger

Ved aflæggelse af halvårsrapporten for 2023, revurderede Sparekassen de udmeldte forventninger til resultatet for 2023 fra 35 - 50 mio. kr. før skat til et resultat på 75 – 90 mio. kr. før skat som følge af det stigende renteniveau på udlån, og det stigende renteniveau på Sparekassens mulighed for placering af overskudslikviditet.

Det realiserede resultat blev 90,5 mio. kr. før skat, hvilket lige akkurat overstiger de udmeldte forventninger.

Resultatopgørelse

Resultat før skat stiger fra 9,0 mio. kr. i 2022 til 90,5 mio. kr. i 2023.

Netto renteindtægter stiger fra 71,3 mio. kr. i 2022 til 130,0 mio. kr. i 2023 eller en stigning på 58,7 mio. kr.

Sparekassens renteindtægter fra udlån stiger fra 60,5 mio. kr. i 2022 til 90,9 mio. kr. i 2023 – en stigning på 30,4 mio. kr. Sparekassen var i 2022 udfordret af et stadig faldende renteniveau, inflation samt konkurrencen i markedet om de gode kunder. Som redskab til at bekæmpe den stigende inflation, sås der fra 2. halvår 2022 og i 2023 et stigende renteniveau, som i høj grad er medvirkende årsag til den stigende renteindtægt. Sparekassen har desuden stigende udlån på 9,8 %, hvilket også er medvirkende årsag til øget renteindtjeningen.

Det stigende renteniveau bevirker ligeledes, at Sparekassens indtjening fra obligationsrenter stiger med 32,8 mio. kr. fra 6,7 mio. kr. i 2022 til 39,5 mio. kr. i 2023.

Endelig udgør renteindtægter fra Sparekassens indestående i andre pengeinstitutter 19,0 mio. kr. mod en mindre renteudgift i 2022.

Ved udgangen af 2022 er negativ rente på indlån indtil videre historie i Sparekassen. De negative renter gav i 2022 Sparekassen en indtjening på 8,5 mio. kr., mens Sparekassen i 2023 har en renteudgift til indlån på 17,2 mio. kr. svarende til en ændring på 25,7 mio. kr.

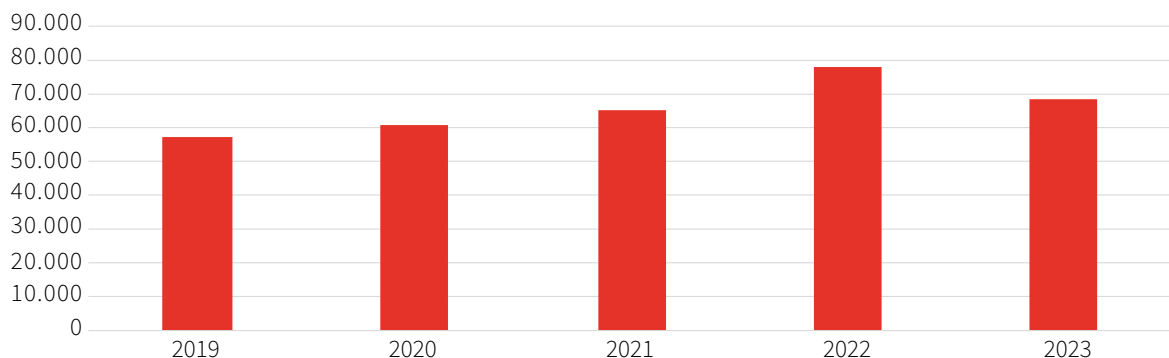
Renter til efterstillet kapital udgør 2,0 mio. kr. og dækker over renteudgiften til Sparekassens to supplerende kapitalindskud.

Udbytte af aktier og netto gebyr- og provisionsindtægter er faldende fra 73,3 mio. kr. i 2022 til 68,4 mio. kr. i 2023. Faldet i provisionsindtægterne kan primært henføres til et lavere aktivitetsniveau på især boligområdet, hvor handels- og omlægningsaktiviteten har været faldende.

Sparekassen har i 2023 atter haft stor fokus på tilpasning af gebyrer således, at der betales for den ydelse, der leveres. Dette har haft en positiv indvirkning på indtjeningen i 2023.

I nedenstående tabel er Sparekassens gebyrindtægter illustreret i tkr.

Gebyr- og provisionsindtægter

Andre driftsindtægter udgør i 2023 1,3 mio. kr., som er Sparekassens avance ved salg af Sparekassens lejlighed.

Udgifter til personale og administration udgør 62,2 mio. kr. i 2023 mod 59,8 mio. kr. i 2022. Stigningen kan henføres til en overenskomstmæssig lønstigning, en stigning i opsparert mertid og uafholdte feriedage, samt til afledte omkostninger i forbindelse med personaletilpasninger i Sparekassen.

Øvrige administrationsudgifter stiger fra 43,9 mio. kr. i 2022 til 47,7 mio. kr. i 2023 – en stigning på 3,8 mio. kr. Stigningen skyldes primært stigende IT-omkostninger til udviklingsprojekter i Sparekassens primære IT-samarbejdspartner SDC A/S.

Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver stiger fra 4,5 mio. kr. i 2022 til 5,2 mio. kr. i 2023 eller med 0,7 mio. kr. Stigningen kan primært henføres til forøget afskrivning af indretning af lejede lokaler i Randers og Ebeltoft.

Andre driftsudgifter udgør i 2023 1,0 mio. kr. Omkostningen dækker over afgangsførte/kasserede driftsmidler.

Kursregulering er i 2023 positiv med 10,0 mio. kr. mod et tab i 2022 på 31,1 mio. kr. Kursreguleringen fordeles sig med kursregulering på obligationer med 2,7 mio. kr. og kursregulering på aktier med 6,6 mio. kr. Sparekassens beholdning af aktier består udelukkende af sektoraktier, idet Sparekassen ikke har investeret i børsnoterede aktier. Endelig en kursregulering på Sparekassens beholdning af valuta med 0,7 mio. kr.

Nedskrivninger på udlån m.v. Årets nedskrivninger på udlån og hensættelser til tab på garantier udgør 2,2 mio. kr. i 2023 mod en tilbageførsel på 5,1 mio. kr. i 2022. Sparekassens kunder har fortsat en god bonitet, og nedskrivningen i 2023 kan primært henføres til en forøgelse af Sparekassens ledelsesmæssige skøn.

Årets nedskrivninger er ikke væsentligt påvirket af nedskrivninger relateret til Covid-19 som følge af udløb af coronalån o.lign. I 2022 var der indarbejdet et ledelsesmæssigt skøn på 13,0 mio. kr. Dette skøn er i 2023 øget til 15,5 mio. kr. som følge af den makroøkonomiske situation – herunder usikkerheder og risici vedrørende:

- stigende renteniveau,
- en periode med høj inflation,
- lav global vækst og forventning om recession i flere lande,
- lav efterspørgsel på erhvervs- og boligmarkedet.

For nærmere information henvises til note 11.

Sparekassen har den største kreditmæssige risiko på eksponeringer mod private kunder, idet disse udgør 66,0 % af de samlede udlån og garantier samt på eksponeringer mod landbruget, der udgør 7,3 %. Herefter kommer eksponeringer mod handel, der udgør 7,1 %.

I 2023 har stigende rente betydet en kraftig udhuling af reallønnen og et pres på visse kunders opsparing.

Ligeledes ses der en stigning i antallet af konkurser – forhold som endnu ikke afspejler sig i behov for stigende individuelle nedskrivninger, men forhold der betyder øget fokus på eksempelvis kundernes overtræk og dermed muligt behov for øget nedskrivninger. For private kunder er der fortsat lav ledighed.

Dele af landbruget har i 2023 oplevet høje afregningspriser, og omkostninger til bl.a. foder og gødning er på et lavere niveau end i 2022. Specielt har svineproducenter i 2023 oplevet gode resultater, mens det er gået dårligere for planteavlerne og for visse mælkeproducenter. Det er dog forventningen, at landbruget generelt vil være præget af positive konsolideringer i 2023.

Ultimo 2023 er der i alt foretaget nedskrivninger med 53,9 mio. kr. mod 57,0 mio. kr. ultimo 2022. Faldet kan primært henføres til, at Sparekassen har foretaget tabsafskrivning.

Resultatet før skat udgør 90,5 mio. kr., og skatten er beregnet til 21,4 mio. kr. Årets resultat bliver således på 69,1 mio. kr. mod 7,9 mio. kr. i 2022.

Balance

Sparekassens samlede forretningsomfang, der opgøres som indlån + udlån + garantier, udgør ultimo 2023 i alt 4.724,4 mio. kr. mod 4.728,9 mio. kr. ultimo 2022.

Udlån og garantier. Sparekassens udlån efter nedskrivning udgjorde ultimo 2023 1.308,2 mio. kr. mod 1.191,5 mio. kr. ultimo 2022, hvilket er en stigning på 116,7 mio. kr. eller 9,8 %.

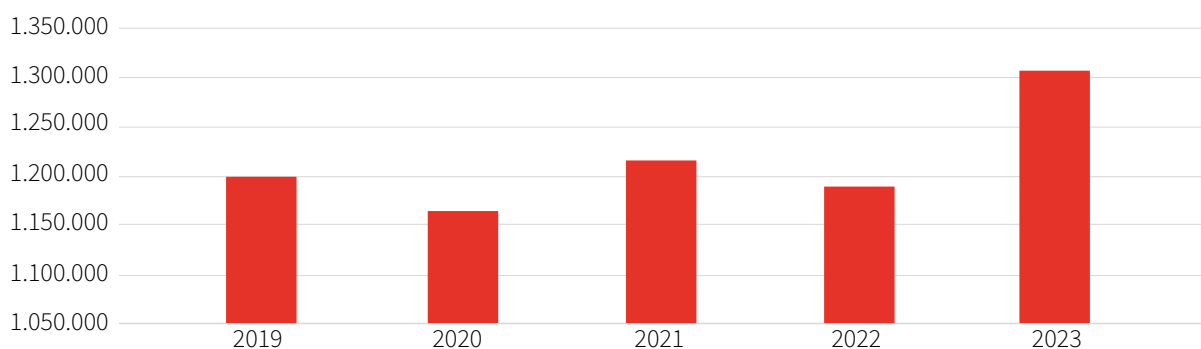
Sparekassens udlån og garantistillelser er fordelt med 66,0 % til private og 34,0 % til erhverv – en fordeling Sparekassen er tilfreds med – dog således, at der er ønske om vækst inden for segmentet små og mellemstore virksomheder med en sund økonomi og inden for Sparekassens primære markedsområde.

Sparekassen har i 2023 påbegyndt leasingaktiviteter på egne bøger. Dette sker via Opendo A/S som administrationselskab. Pr. 31.12.2023 udgør det samlede udlån til leasingaktiviteter 5,3 mio. kr. Leasingaktiviteterne indgår i det samlede udlån.

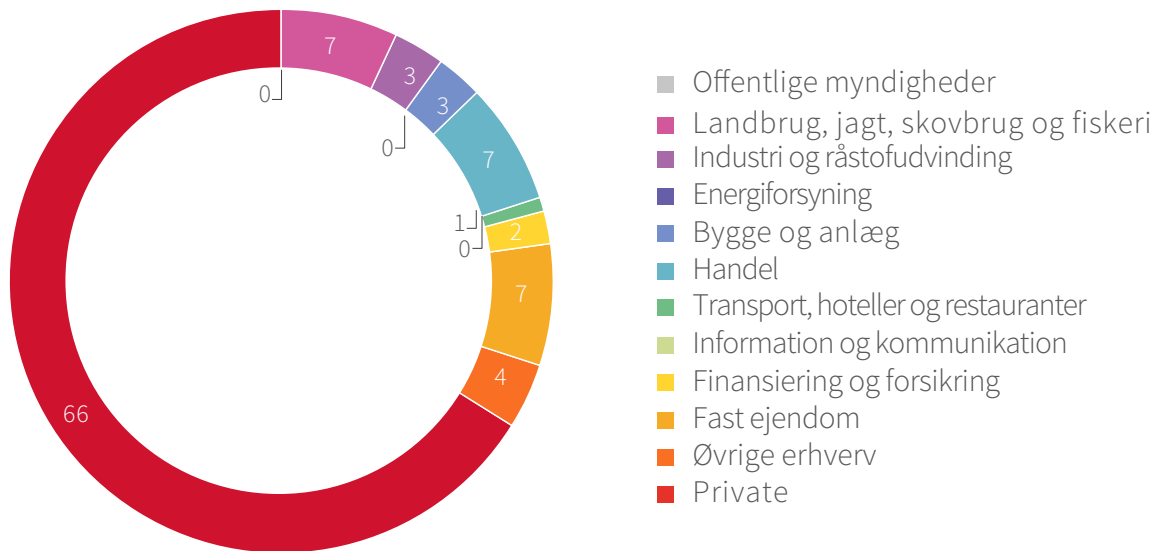
De samlede udlån efter nedskrivning er i perioden 2019 til 2023 øget fra 1.199,7 mio. kr. i 2019 til 1.308,2 mio. kr. i 2023 eller med 9,0 %.

Udviklingen kan illustreres således i tkr.:

Udlån

Udlån og garantier fordelt på brancher ultimo 2023:

Sparekassen overvåger løbende kvaliteten af udlån og tilhørende sikkerheder, og ved styring og kontrol af bl.a. overtræk, er Sparekassen hele tiden på forkant i forhold til faresignaler og risikotegn.

Indlån. Sparekassens samlede indlån inkl. puljeordninger udgør 3.396,9 mio. kr. ultimo 2023 mod 3.231,3 mio. kr. ultimo 2022, og dermed en stigning på 165,6 mio. kr. eller 5,1 %. Stigningen kan henføres til fortsat stigende opsparingslyst hos bestående kunder. Afkast af puljeordninger kan for året opgøres til et positivt afkast på 48,0 mio. kr. mod et negativt afkast i 2022 på 60,5 mio. kr.

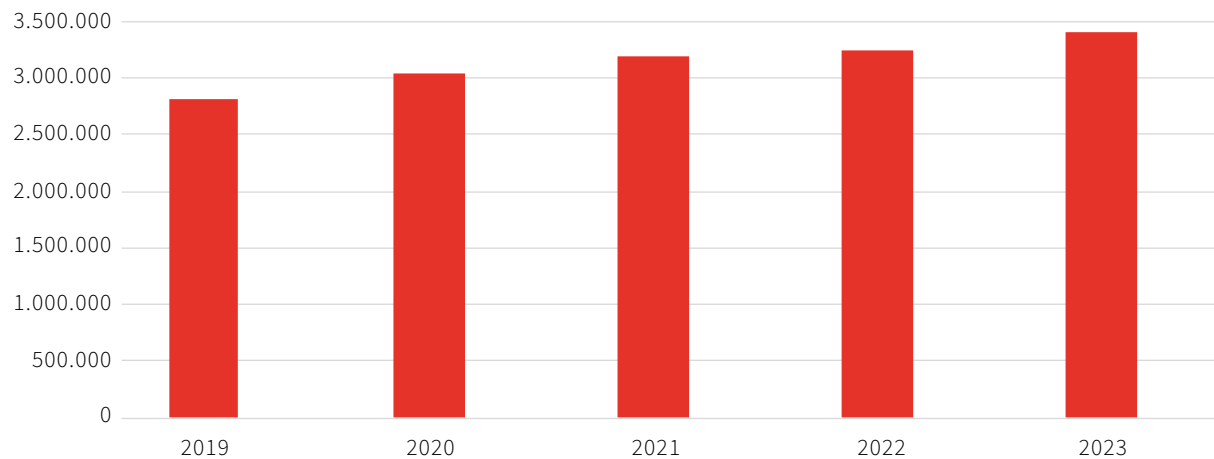
Sparekassens kunder tilbydes placering af pensionsmidler i puljeordning, som forvaltes af SparInvest. Ultimo 2023 kan puljeindeståender opgøres til 536,3 mio. kr. mod 485,7 mio. kr. ultimo 2022.

Sparekassens almindelige kundeindlån er bredt fordelt, idet over 80,0 % af alle kundeindlån er dækket af Garantiformuen. Sparekassen tilbyder i mindre omfang aftaleindlån med løbetid på op til 6 måneder – indestående pr. ultimo 2023 udgør 100,0 mio. kr. fordelt på 90 aftaler. Sparekassen er således ikke afhængig af enkelte større aftaleindlån.

De samlede indlån er i perioden 2019 til 2023 øget fra mio. kr. 2.819,2 til mio. kr. 3.396,9 eller med 20,5 %.

Udviklingen kan illustreres således i tkr.:

Indlån inkl. puljer

Værdipapirer. Egenbeholdningen af værdipapirer udgør ultimo 2023 1.013,1 mio. kr. mod 1.495,0 mio. kr. ultimo 2022. Beholdningen består af obligationer – i alt 1.013,1 mio. kr. ultimo 2023 mod 1.372,1 mio. kr. ultimo 2022. Hovedparten er danske realkreditobligationer. Faldet skyldes primært en tilpasning af porteføljeaftalen med Sparekassens kapitalforvalter på området.

Sparekassens porteføljepleje af egenbeholdningen er outsourcet til ekstern kapitalforvalter, som har fastsatte varighedsmål at styre efter, og som leverer månedlige afkastrapporteringer. Desuden varetages en mindre del af beholdningen af Sparekassens Administrationsafdeling – primært forvaltning af Sparekassens likviditetsoverskud.

Egenbeholdningen udgør en meget væsentlig andel af de samlede aktiver, hvorfor der er stor fokus på styring af risiko. Beholdningen af obligationer følges løbende ved opgørelse af såkaldt VAR-beregning (Value at Risk).

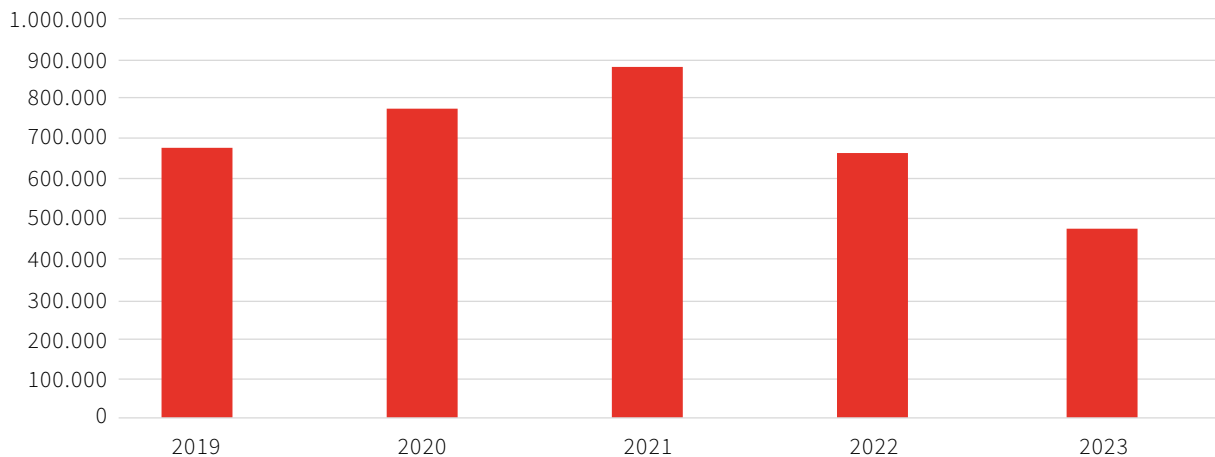
Beholdningen af aktier udgør ultimo 2023 141,6 mio. kr. mod 122,9 mio. kr. ultimo 2022. Beholdningen udgøres alene af aktier i virksomheder, som Sparekassen samarbejder med – såkaldte sektoraktier. Stigning skyldes omfordeling i.f.t. Sparekassens forretningsomfang med samarbejdspartnerne samt tegning af aktier i forbindelse med indgåelse af aftale om leasing med Opendo A/S.

Eventualforpligtelser omfatter Sparekassens garantiforpligtelser, der primært er stillet for Sparekassens kunder som finans-, arbejds-, lånesags- og tabsgarantier. Forpligtelsen, der er specificeret i note 21 til årsrapporten, udgjorde ultimo 2023 i alt 478,0 mio. kr. mod 666,0 mio. kr. ultimo 2022 – et fald på 188,0 mio. kr. svarende til 28,2 %. Forpligtelsen er faldende grundet faldende aktivitet på bolighandler og faldende konverteringsaktivitet.

Eventualforpligtelserne er i perioden 2019 til 2023 faldet fra mio. kr. 676,9 til mio. kr. 478,0 eller med 29,4 %.

Udviklingen kan illustreres således i tkr.:

Garantier

Likviditet

Sparekassen skal efterleve kravet til Liquidity Coverage Ratio (LCR) på minimum 100 %. Sparekassen lever op til kravet, idet LCR ultimo 2023 kan opgøres til 781,4 %. LCR beregnes som beholdning af høj-kvalitets likvide aktiver i forhold til netto cash-outflow over de kommende 30 dage.

Sparekassen skal ligeledes efterleve kravet til Net Stable Funding (NSFR) på minimum 100%. Sparekassen har ultimo 2023 en NSFR-procent på 195,0 %.

Sparekassens ledelse har løbende fokus på likviditeten. Sparekassen har som det meste af branchen et stort likviditetsoverskud. Der arbejdes løbende med at tilbyde kunderne alternative investeringer til kontant placering. Indlånsoverskuddet kan ultimo 2023 opgøres til 1.552,3 mio. kr.

Samtidig udgjorde udlånsprocenten – udlån tillagt nedskrivning i forhold til indlån 40,1 %. Det er Sparekassens ønske at øge udlånet samt reducere indlånet, således at der opnås en bedre balance.

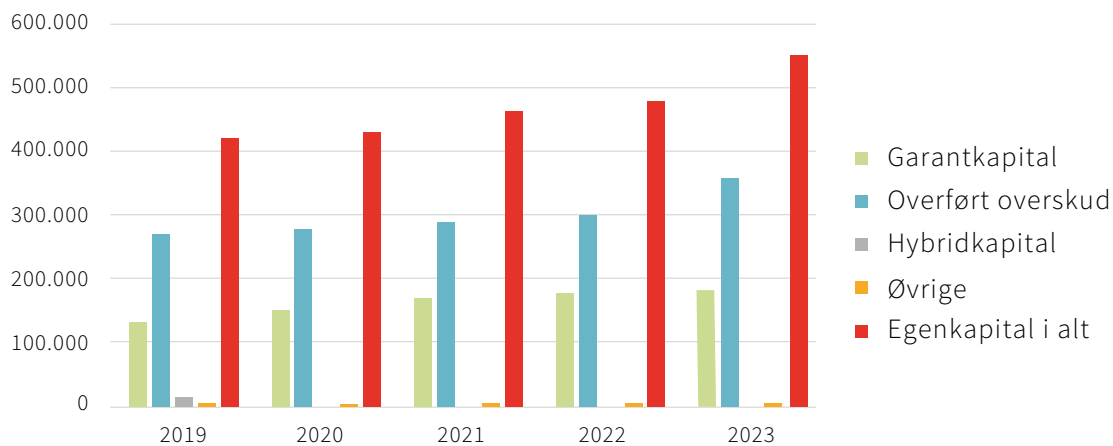
Egenkapital

Den samlede egenkapital er pr. 31.12.2023 opgjort til 545,9 mio. kr. Pr. 31.12.2022 udgjorde egenkapitalen 473,5 mio. kr. Der har været en nettotilgang i garantkapitalen på 6,5 mio. kr. som følge af kunders tegning af garantkapital. Udbetalte garantrenter i 2023 vedrørende 2022 udgør 4,3 mio. kr. Posten fratrækkes egenkapitalen. Egenkapitalen består desuden af overført overskud, som ultimo 2023 udgør 364,4 mio. kr.

Den samlede egenkapital, er i perioden 2019 til 2023 øget fra 419,6 mio. kr. til 545,9 mio. kr.

Egenkapitalens sammensætning kan illustreres således i tkr.:

Egenkapital

Kapital og solvensbehov

Sparekassens kapitalprocent er opgjort til 31,7 % pr. 31.12.2023 mod 28,1 % pr. 31.12.2022, mens den egentlige kernekapital er opgjort til 29,3 % pr. 31.12.2023 mod 25,3 % pr. 31.12.2022. Stigningen sker primært grundet årets resultat og uændret vægtede eksponeringer. Sparekassens egentlige kernekapital udgøres af overført overskud, garantkapital og rente til garantier.

Sparekassen skal ud over at opgøre den faktiske kapitalprocent, også opgøre det individuelle solvensbehov.

Sparekassen har opgjort det individuelle solvensbehov til 10,1 % pr. 31.12.2023 mod 10,2 % ultimo 2022.

Kapitalbevaringsbufferen er fuld indfaset med 2,5 %, den kontracykliske kapitalbuffer udgør ultimo 2023 2,5 %, og NEP-kravet er 1. januar 2024 fastsat til 15,1 %, hvorefter det samlede krav til Sparekassens kapitalgrundlag udgør 20,1 %.

Sparekassen har på baggrund af det beregnede kapitalkrav opgjort en overdækning på 11,6 %-point eller 179.721 mio. kr., som udgør forskellen mellem det nuværende kapitalkrav (kapitalbevaringsbuffer + kontracyklisk buffer + NEP-kravet) og kapitalprocenten.

Sparekassens bestyrelse tilstræber at opretholde en solvensmæssig overdækning på minimum 4,5 %-point. Den solvensmæssige overdækningsmålsætning er således opfyldt.

Sparekassen skal offentliggøre en række oplysninger – herunder det opgjorte individuelle solvensbehov. Sparekassen har valgt at offentliggøre oplysningerne på hjemmesiden www.spardjurs.dk.

Kommende kapitalkrav

Kontracyklisk kapitalbuffer

Den kontracykliske kapitalbuffer blev i forbindelse med Covid-19 frigivet, og dermed udgjorde den 0 % pr. 31. december 2021. Erhvervsministeren besluttede i løbet af 2021 at genindføre bufferen med 1 % med virkning fra 30. september 2022, og med en yderligere forhøjelse til 2 % fra 31. december 2022. Endelig henstillede Det Systemiske Risikoråd i marts 2022 til erhvervsministeren, at forøge bufferen med yderligere 0,5 % fra 31. marts 2023, hvormed bufferen igen er fuld indfaset og udgør 2,5 %.

Systemisk risikobuffer

Det systemiske Risikoråd har henstillet til erhvervsministeren, at der aktiveres en sektorspecifik systemisk buffer for eksponeringer mod ejendomsselskaber med en sats på 7 % gældende fra 30. juni 2024. Uden at kende den endelige størrelse af bufferen, forventes indførelsen at have begrænset effekt for Sparekassen – i omegnen af en ekstra kapitalbelastning på ca. 0,5 % af samlet risikoeksponering svarende til ca. 7-8 mio. kr.

NEP-krav

Finanstilsynet og Finansiell Stabilitet har i henhold til Lov om finansiell virksomhed udarbejdet planer for afvikling af nødlidende pengeinstitutter. I forbindelse med disse planer skal myndighederne for alle pengeinstitutter fastsætte et krav til nedskrivningsegne passiver (NEP-krav) i overensstemmelse med det afviklingsprincip, som myndighederne har fastlagt for det enkelte institut.

NEP-kravet er indfaset frem mod 1. januar 2024, hvor kravet er fuldt gældende.

Finanstilsynet genberegner og fastsætter NEP-kravet én gang årligt, hvorfor NEP-kravet frem i tid ændrer sig fra år til år. Pr. januar 2024 udgør Sparekassens NEP-krav 15,1 %, og er dermed Sparekassens NEP-krav for 2024. NEP-kravet udgjorde i 2023 14,5 %.

Finanstilsynet har i december 2023 fastsat Sparekassens NEP-tillæg på basis af de risikovægtede eksponeringer ultimo 2022 til 4,5 %.

NEP-tillægget skal opfyldes med kapitalgrundlagsinstrumenter eller med ikke-foranstillet seniorkapital (Senior Non-Preferred instrumenter), der er efterstillet simple kreditorer og derved skærmer de simple kreditorer i en afviklingssituation.

Sparekassen har som målsætning løbende, at afdække NEP-tillægget med egentlig kernekapital.

Sparekassens NEP-krav 1. januar 2024 (15,1 %) plus fuldt indfaset bufferkrav (5,0 %) plus Sparekassens eget krav til solvensmæssig overdækning (4,5 %) udgør 24,6 %. Sparekassen opfylder således kapitalkravet pr. 1. januar 2024.

Sparekassen arbejder løbende med kapitalplaner for at tilstræbe, at vi til enhver tid kan opfylde kapitalkravene.

Finanstilsynets Tilsynsdiamant

Finanstilsynets Tilsynsdiamant indeholder fire pejlemærker for, hvad der som udgangspunkt anses for at være pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko.

De fire parametre er:

- Summen af store eksponeringer (under 175 procent af den egentlige kernekapital).
- Udlånsvækst (mindre end 20 procent pr. år).
- Ejendomsudlån – brancherne fast ejendom og gennemførelse af byggeprojekter (mindre end 25 procent af de samlede udlån).
- Likviditetspejlemærke (større end 100 procent).

Sparekassen har beregnet værdier ultimo 2023 og ultimo 2022, og af nedenstående tabel kan ses, at Sparekassen i begge år ligger komfortabelt inden for grænseværdierne.

Grænseværdierne og Sparekassens værdier ultimo 2023 og ultimo 2022:

Tilsynsdiamanten	Grænseværdier	Sparekassen Djursland pr. 31.12.2023	Sparekassen Djursland pr. 31.12.2022
Store eksponeringer	< 175 %	71,9 %	82,6 %
Udlånsvækst år – år	< 20 %	9,8 %	-2,1 %
Ejendomseksponering	< 25 %	6,6 %	6,2 %
Likviditetspejlemærke	> 100 %	785,0 %	1.012,5 %

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke indtruffet begivenheder efter regnskabsårets slutning, som påvirker årsrapport 2023.

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivning på udlån, hensættelse til tab på garantier, værdiansættelse af domicilejendomme, immaterielle aktiver og til Sparekassens beholdning af unoterede aktier i sektorejede selskaber.

Ledelsen vurderer, at usikkerheden er på et niveau, der er forsvarligt i forhold til årsrapporten. Der henvises til anvendt regnskabspraksis i note 2, hvor væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger i årsrapporten omtales.

Ledelsens vurdering af årets resultat

Årets resultat er meget tilfredsstillende specielt henset til den yderst tilfredsstillende basisindtjening og kursreguleringen af Sparekassens egenbeholdning af værdipapirer.

Indlån stiger med 114,9 mio. kr. og udlån stiger med 116,7 mio. kr., hvilket er tilfredsstillende set i lyset af renteutviklingen.

Nettorenterne er positivt påvirket af det stigende renteniveau, stigende renteindtægter fra obligationsbeholdningen samt positiv forrentning af Sparekassens overskudslikviditet.

Nettorente- og gebyrindtægter stiger med 37,2 % – primært p.g.a. det stigende renteniveau.

Omkostninger til personale og administration er stigende med 5,7 mio. kr. – en forventet udvikling hen-set til de overenskomstmæssige lønstigninger, samt til udviklingsomkostninger afholdt til IT-centralen SDC A/S.

Dermed realiseres en yderst tilfredsstillende basisindtjening, som i forhold til 2022 er øget med 47,8 mio. kr.

Nedskrivning på udlån er på et lavt niveau. For at tage højde for usikkerheden ved den makroøkonomi-ske situation, har ledelsen estimeret et ledelsesmæssigt skøn til afdækning af kommende nedskrivnin-ger i niveauet 15,5 mio. kr., og dermed en forøgelse på 2,5 mio. kr. i 2023.

Kursregulering af Sparekassens beholdning af værdipapirer er som nævnt tilfredsstillende. I 2023 har Sparekassen i samarbejde med porteføljemanager nedbragt beholdningen af obligationer, og placeret overskudslikviditeten i Danmarks Nationalbank.

Forventninger til 2024

Det er usikkert, hvordan den makroøkonomiske situation udvikler sig. Sparekassens kunder vurderes fortsat ikke at være hårdt ramt af krisen, men jo længere en afslutning på krisen trækker ud, desto stør-re bliver usikkerheden om, hvilke kunder der i givet fald bliver ramt økonomisk.

Det øgede renteniveau forventes fortsat at bidrage positivt til det kommende års indtjening. Det er ledelsens forventning, at der i 2024 vil være en mindre vækst i økonomien på baggrund af de faldende råvarepriser og det generelle beskæftigelsesniveau. Der er dog også usikkerhedsfaktorer, som kan på-virke indtjeningen negativt: en risiko for stigende inflation, usikkerhed om afslutningen på krisen/kri-gen i Europa, samt en risiko for udhuling af reallønnen som følge af kundernes stigende omkostninger til deres realkreditbelåning med variabel rente. Der er dog en forventning om, at vi indtil videre har set den sidste renteforhøjelse, og at det kun er et spørgsmål om tid, før ECB og Danmarks Nationalbank igen vil sænke renten.

Der er fortsat stor usikkerhed i udlånsudviklingen. Aktivitetsniveauet på boligmarkedet forventes, at bli-ve påvirket positivt af en rentesænkning, og ledelsen forventer, at den basale forretning af kunderela-terede aktiviteter generelt vil udvikle sig positivt, således at resultatet vil ligge i niveauet 65 - 80 mio. kr. før skat. Konkurrencen i sektoren om de gode kunder forventes at fortsætte, hvorfor konkurrencedygti-ge produkter og koncepter fortsat vil have afgørende betydning.

Den makroøkonomiske udvikling vil kunne påvirke målingen af Sparekassens eksponeringer. Det kan således ikke afvises, at en negativ udvikling indenfor brancher, hvor Sparekassen har ikke ubetydelige eksponeringer, kan medføre yderligere nedskrivninger og hensættelser, der vil påvirke vurderingen af Sparekassens aktiver og passiver og finansielle stilling pr. ultimo 2024. Der er som tidligere beskrevet foretaget et ledelsesmæssigt skøn til afdækning af dette.

Løn- og personaleomkostningerne vil stige primært som følge af den overenskomstmæssige lønregu-lering. Desuden er omkostninger til Sparekassens IT-leverandør stigende bl.a. som følge af deltagelse i IT-udviklingsopgaver.

Som følge af det nuværende renteniveau forventes likviditeten i 2024, at give positivt afkast. Rente af indestående er i både Danmarks Nationalbank og hos clearingspartner positiv og ikke uvæsentlig hen- set til et stort likviditetsoverskud.

I takt med den forventede renteutvikling forventes Sparekassens beholdning af obligationer, at gene- rere et afkast i omegnen af 3 %. Set i lyset af en forsigtig investeringsstrategi vurderer vi ikke sandsynlig- heden for væsentlige udsving på beholdningen som værende betydelig. Der er dog fortsat usikkerhed forbundet med centralbankernes rentefastsættelser i 2024, hvilket betyder, at den budgetterede kurs- regulering på obligationsbeholdningen er behæftet med en vis usikkerhed. Beholdningen af finansielle anlægsaktiver – fortsat alene sektoraktier – ventes at give en positiv kursregulering.

Redegørelse om underrepræsenteret køn i Sparekassens øverste ledelse samt øvrige ledelses- niveauer

Politik for måltal om kønsmæssig sammensætning af bestyrelsen

Sparekassen er pålagt i ledelsesberetningen at orientere om målsætninger i forhold til det underre- præsenterede køn i bestyrelsen og i øvrige ledelseslag.

Repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer i bestyrelsen udgør ultimo 2023 6 mænd og 2 kvin- der svarende til 75 % mænd og 25 % kvinder.

Fordelingen er under målet for antallet af repræsentantskabsvalgte kvinder i bestyrelsen, som er fast- sat til mindst 33 % – et mål som ønskes opfyldt frem mod 2027. Målsætningen vurderes realistisk, og forventes opfyldt i forbindelse med kommende valg til bestyrelsen.

Politik for måltal i øvrige ledelsesniveauer

I forhold til øvrige ledelseslag tilstræber Sparekassen en ligelig fordeling mellem kvinder og mænd. Ved udgangen af 2023 udgør antallet af kvindelige ledere 57 % af Sparekassens ledere.

Sparekassen ønsker en åben og fordomsfri kultur, hvor den enkelte medarbejder kan udnytte sine kompetencer bedst muligt.

Måltal Bestyrelsen 2023

Samlet antal bestyrelsesmedlemmer	8
Underrepræsenteret køn i procent	25
Måltal i procent	33
Årstal for opfyldelse af måltal	2027

Måltal Øvrige ledelsesniveauer 2023

Samlet antal medlemmer	7
Underrepræsenteret køn i procent	57
Måltal i procent	50
Årstal for opfyldelse af måltal	Er opfyldt

God selskabsledelse

Sparekassens ledelse har forholdt sig til Komitéen for god Selskabsledelses anbefalinger for god selskabsledelse, som er gældende for regnskabsår, der begyndte den 1. januar 2021 eller senere.

Anbefalingerne ligger indenfor hovedområderne:

- samspil med Sparekassens garantier, investorer og øvrige interessenter,
- bestyrelsens opgaver og ansvar,
- bestyrelsens sammensætning, organisering og evaluering,
- ledelsens vederlag,
- risikostyring.

Oplysningerne om kodeks for virksomhedsledelse for Sparekassen er samlet i en redegørelse, som er offentliggjort på Sparekassens hjemmeside www.spardjurs.dk under punktet "Om os", hvortil der henvises.

Sparekassens ledelse følger generelt anbefalingerne, og følges anbefalingerne ikke, har ledelsen redegjort om baggrunden herfor.

Sparekassen bakker desuden op om den danske regerings bestræbelse på, at sætte menneskerettigheder og klimapåvirkninger højt på dagsordenen. Sparekassen er et lokalt pengeinstitut med et udpræget lokalt sigte, og har derfor ikke specifikke politikker på disse områder.

ESG & CSR

Konkret støtter Sparekassen op om de 20 anbefalinger, som "Forum for Bæredygtig Finans" i regi af Finans Danmark har anbefalet pengeinstitutsektoren, for at bidrage til den bæredygtige omstilling.

Anbefalinger til finanssektoren:

- a) Integrér bæredygtighed i forretningsmodellen
- b) Flere bæredygtige produkter på hylden
- c) Gennemfør bæredygtighed i egen forretning
- d) Klar og troværdig dokumentation og kommunikation om bæredygtighed
- e) Offentliggørelse af CO2e – aftryk og mål for fremtidige reduktioner
- f) Ambitiøs CO2e – screening
- g) Bæredygtig klassifikation på både udlån og investeringer
- h) Følge bæredygtighedsguiden til den finansielle sektor
- i) Årlig bæredygtighedsredegørelse
- j) Fokus på uddannelse
- k) Sparringspartner for bæredygtige iværksættere
- l) Bedre muligheder for at få lån til nye forretningsmodeller.

Anbefalinger rettet mod finansiering af brancher med særlig relevans for klimaudfordringen og den bæredygtige omstilling:

- m) Øget fokus på finansiering af bæredygtige ejendomme
- n) Bedre energimærker med øget gennemslagskraft
- o) Øget fokus på finansiering af bæredygtige transportformer
- p) Øget fokus på finansiering af bæredygtig landbrugsdrift
- q) Bæredygtige målemetoder i landbruget.

I Sparekassen er vi ikke direkte belastet af tunge miljømæssige problemstillinger eller kritiske menneskeretlige udfordringer. Sparekassen er dog bevidst om, at vi selv søger at drive en bæredygtig og social ansvarlig virksomhed, og at vi bidrager til udviklingen, hvor vi har mulighed for det.

I Sparekassen har vi derfor valgt at prioritere fire af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Dette med udgangspunkt i, at de forandringer Sparekassen kan bidrage med, er med til at ændre holdninger og bidrager til en større forandring på verdensplan. De fire mål er:

Sundhed og trivsel: Sparekassen ønsker en sund og attraktiv arbejdsplads med høj grad af trivsel. Medarbejderne skal føle sig trygge i deres hverdag igennem ansættelse i Sparekassen. Sparekassen tilbyder til det formål en pensionsordning og sundhedsforsikring til alle medarbejdere. Hertil kommer mulighed for seniorordninger, flexjob og andre løsninger for at fastholde erfarne medarbejdere i Sparekassen. Sundhed og trivsel måles ved jævnlige trivselsundersøgelser jf. målsætningerne som nævnt nedenfor.

Uddannelse: Sparekassen vægter videreuddannelse meget højt. Sparekassen samarbejder bl.a. med Finanssektorens Uddannelsescenter i Skanderborg men også med lokale uddannelsessteder som f.eks. Tradium i Randers. Sparekassens medarbejdere deltager også gerne i at uddanne andre – som f.eks. deltagelse i ”Pengeugen” og med økonomiske indlæg på områdets uddannelsesinstitutioner. Uddannelse tilbydes til alle uanset køn. Sparekassen har en række uddannelsesinstitutioner – herunder højskoler og efterskoler som kunde.

Bæredygtige byer og lokalsamfund: Sparekassen bidrager med bæredygtig vækst og arbejdspladser på Djursland og i Randers området. Sparekassen understøtter den lokale udvikling rundt om i de mindre lokalsamfund. Hovedsædets placering i Langå er et eksempel herpå. Sparekassen støtter det lokale forenings- og idrætsliv med attraktive produkttilbud og direkte sponsorater.

Klimaindsats: Sparekassen ønsker at begrænse Sparekassens miljøpåvirkning mest muligt. Sparekassen tænker i størst mulig bæredygtighed i sin indkøbspolitik. Sparekassen har etableret lånetyper, som fremmer kundernes køb af mere bæredygtige biler og energivenlige ejendomme. I samarbejde med Totalkredit får Sparekassens kunder adgang til energiberegnere samt mulige lån til energiforbedringer og generel finansiering af den grønne omstilling. I samarbejde med BankInvest, Sparinvest og AP-Pension/Nærpension tilbyder Sparekassen en række investerings- og pensionsprodukter med fokus på den grønne omstilling – herunder udvalgte ”svanemærkede” investeringsfonde. Sparekassens konkrete og aktuelle initiativer findes på www.spardjurs.dk/bæredygtighed.

Helt konkret har Sparekassen desuden fokus på:

- i. Produktudbud – såvel egne produkter samt produkter fra samarbejdspartnere
- ii. Markedsføring, sponsorater – herunder indkøb af reklameartikler
- iii. Lokaler, firmabiler og andre forbrugsprodukter
- iv. Etablering af ladestandere til elbiler.

I regnskabsåret 2023 har der været et stigende fokus i Sparekassen Djursland på den grønne omstilling, hvilket blandt andet har betydet, at flere interne møder afholdes som webmøder.

I forhold til Sparekassens produktudbud, er der i 2023 lanceret et Energilån, samt et Elbillån. Energilånet tilbydes til energirenovering af fast ejendom, og Elbillånet er forbeholdt finansiering af rene elbiler.

Vi arbejder med et øget fokus på, at Sparekassens sponsorater har en bæredygtig profil, hvilket også afspejler sig i den generelle markedsføring.

Erhvervsafdelingen og Randers privatafdeling blev i 2022 samlet i nybyggede lokaler i Randers. Der er ved denne afdeling opsat yderligere 4 ladestandere til elbiler i 2023, og der er et fortsat fokus på brugen af miljørigtige materialer i forbindelse med igangværende ombygning, der skal skabe yderligere arbejdspladser i afdelingen.

Foruden de generelle tiltag i Sparekassen er der udarbejdet handlingsplaner for Sparekassens CO2e-aftryk på områderne for udlån og investering.

Udlån

Handlingsplan for reduktion af finansierede emissioner fra udlån i rapporteringsåret 2023

Resume

- Finansierede emissioner fra udlån er opgjort til 4.598 tCO₂e.
- Med opgørelsen har Sparekassen Djursland fået en indikation af de væsentligste kilder til drivhusgasemissioner fra udlånet.
- Sparekassen vil fremover fortsat bidrage til en bæredygtig omstilling af samfundet ved at have endnu mere fokus på bæredygtighed i dialogen med kunderne, og ved at tilbyde flere bæredygtige udlånsprodukter.
- Sparekassen vil fremadrettet have fokus på at indsamle relevante bæredygtighedsdata for derigenem, at få et bedre overblik over Sparekassens bæredygtighedsrisici og reduktionspotentiale, så der på sigt kan opstilles egentlige reduktionsmål for finansierede emissioner fra udlån.

Indledning

Forum for Bæredygtig Finans lancerede i december 2019 en række anbefalinger til, hvordan den finansielle sektor kan medvirke til, at accelerere den bæredygtige omstilling af samfundet. En af anbefalingerne er, at alle pengeinstitutter fremlægger en årlig handlingsplan for reduktion af CO₂-aftrykket af deres udlån senest i forbindelse med fremlæggelse af deres årsrapport for 2022.

Nærværende handlingsplan bidrager til opfyldelse af anbefalingen fra Forum for Bæredygtig Finans og afspejler, hvor Sparekassen Djursland står aktuelt. Vores fokus er på at skabe gennemsigtighed med henblik på at kunne identificere de af vores udlån, hvor der er størst potentiale for reduktion af finansierede emissioner.

Allerede i dag tilbyder Sparekassen Djursland en række attraktive udlånsprodukter især inden for finansiering af ejendomme og biler. Disse udlånsprodukter, der er rettet mod at nedbringe kundernes klimaaftryk, er dels udviklet i Sparekassen Djursland, dels sammen med vores samarbejdspartnere inden for realkredit – Totalkredit og DLR Kredit.

Metode og datagrundlag

Til brug for opgørelsen af finansierede emissioner har Sparekassen Djursland anvendt de fælles principper og metoder for måling og opgørelse af finansierede emissioner fra udlån, som fremgår af sektorens CO₂-model for den finansielle sektor – December 2022 (CO₂-modellen).

Det er endnu ikke muligt at opgøre de finansierede emissioner fra hele udlånsporteføljen, da udlån til private ofte ikke er formålsbestemt, og der for disse endnu ikke er udviklet en global standard for opgørelsesmetode. Dette gælder f.eks. kassekreditter til private. Det er oftest udlån til boligformål og bilkøb, der er formålsbestemt. På privatsiden medregnes således – i overensstemmelse med CO₂-modellen – udelukkende finansierede emissioner fra boliglån og billån.

Datagrundlag for boliglån

De finansierede emissioner fra boliglån er opgjort som en gennemsnitsberegning på baggrund af et gennemsnitstal for drivhusgasudledningen pr. udlånt mio. kr. Sparekassen Djursland arbejder på at kunne opgøre finansierede emissioner fra boliglån på baggrund af den enkelte bygnings energimærke eller et estimeret energiforbrug opgjort med udgangspunkt i bygningens energikilde, alder, størrelse og beliggenhed.

Det er kun udledning fra udlån på egen balance, der opgøres. Realkreditudlån formidlet af Sparekassen medregnes således ikke i opgørelsen. Det gælder f.eks. alle realkreditudlån, som Sparekassen har formidlet gennem Totalkredit og DLR Kredit. De finansierede emissioner fra disse lån opgøres af Totalkredit og DLR Kredit. Herved undgås, at de finansierede emissioner medregnes to steder.

Datagrundlag for billån

CO₂e-aftrykket fra billån er opgjort med udgangspunkt i en gennemsnitlig beregning på udledning af alle billån. På baggrund af nuværende data er det ikke muligt at udspecificere vores udlån i brændstoftyper mv.

Datagrundlag for erhvervsudlån

Finansierede emissioner fra erhvervsudlån, som er opgjort med udgangspunkt i Lokale Pengeinstitutters modelværktøj, er primært baseret på Danmarks Statistiks sektorgennemsnit fordelt på brancher. Sparekassen vil fremadrettet have et stort fokus på at indsamle individuelle data fra den enkelte erhvervskunde til erstatning for Danmarks Statistiks data, da data rapporteret af erhvervskunden selv per definition har en højere datakvalitet. Derfor vil opgørelsen med tiden blive mere præcis.

Tabel 1: Opgjorte finansierede emissioner fra udlån ultimo 2023

	Samlet udlån til aktivklasse (mio. kr.)	Andel af udlån	Udestående beløb omfattet (mio. kr.)	Finansierede emissioner (scope 1+ 2) (tCO ₂ e)*	Andel af finansierede emissioner	Udledningsintensitet (tCO ₂ e pr. mio. kr.)	Vægtet datakvalitet
Boliglån	492	37 %	492	228	5 %	(tCO ₂ e pr. mio. kr.)	5
Billån	180	14 %	180	2.693	59 %	14,96	4,5
Erhvervsudlån	458	34 %	121	1.677	36 %	13,86	5
Øvrigt udlån	198	15 %	0	-	-	-	-
Total	1.328	100 %	793	4.598	100 %	5,80	4,8

* Totale finansierede emissioner i ton CO₂-ækvivalenter (tCO₂e)

I ovenstående opgørelser anvendes betegnelsen "Boliglån" for lån, hvor CO₂e-modellens metode for Udlån med pant i fast ejendom anvendes, og "Billån" anvender CO₂-modellens metode for Billån til privatkunder.

Som tabellen viser, er der opgjort finansierede emissioner fra udlån svarende til 1.328 mio. kr. Udledningen fra disse udlån er opgjort til 4.598 tCO₂e. Dette svarer til en udledningsintensitet på 5,80 tCO₂e pr. mio. kr.

De største udledningsintensiteter stammer fra erhvervsudlån og billån, mens boliglån har den laveste udledningsintensitet.

På erhvervssiden opgøres de største udledningsintensiteter inden for brancherne: Landbrug og Transport. Som tidligere nævnt er denne opgørelse dog indtil videre primært baseret på Danmarks Statistiks sektorgennemsnit fordelt på brancher.

Tabel 2: Udvikling i udledningsintensiteten fra udlån

tCO ₂ e pr. mio. kr.	2022	2023	Ændring 2022 - 2023
Boliglån	-	0,46	-
Billån	17,27	14,96	-13%
Erhvervsudlån	10,43	13,86	+33%
Total	27,7	29,28	+6%

Som tabellen viser, stiger udlånsintensiteten fra 27,7 tCO₂e pr. mio. kr. i 2022 til 29,28 tCO₂e pr. mio. kr. i 2023 svarende til en stigning på 6 procent. Den primære årsag til stigningen skal findes i en ny beregningsmetode for så vidt angår erhvervsudlån. Beregningen af finansierede emissioner tager udgangspunkt i det udestående beløb for 2023, hvilket ikke var tilfældet i 2022, hvor beregningen tog udgangspunkt i det samlede udlån, hvilket giver en ikke sammenlignelig beregning af udledningsintensiteten.

Datakvalitet

Datakvaliteten bag opgørelsen af finansierede emissioner er endnu ikke tilfredsstillende, idet kun få kunder endnu har frembragt individuelle drivhusgasregnskaber, hvorfor opgørelsen foreløbigt tager udgangspunkt i gennemsnitstal fra forskellige offentlige registre. Ud fra CO₂-modellens datakvalitetshierarki indeholdende en datakvalitetsscore i intervallet 1-5, hvor score 1 er den bedste datakvalitetsscore og 5 den dårligste, ligger størstedelen af det nuværende datagrundlag med en datakvalitetsscore på 4-5. I takt med at der fremkommer flere individuelle data, eller vi kan modtage relevante data fra f.eks. forsyningsselskaber, forbedres datagrundlaget. Vi forventer, at dette vil ske i de kommende år.

Reduktionsmål

Opgørelser af finansierede emissioner er fortsat i sin vorden, og der er – som beskrevet ovenfor – væsentlige udfordringer med mangel på data inden for alle tre aktivklasser – boliglån, billån og erhvervsudlån. Der er således endnu ikke fastlagt et sikkert udgangspunkt for opgørelsen. Sparekassen Djursland finder på den baggrund ikke, at tiden endnu er moden til at opstille egentlige reduktionsmål for reduktion af finansierede emissioner fra vores udlån. Dette er i øvrigt også i overensstemmelse med CO₂-modellen, hvor det anbefales, at der opstilles reduktionsmål, når der er fastlagt en basislinje.

Selvom der endnu ikke kan opstilles egentlige reduktionsmål, er det forventningen, at udledningsintensiteten vil reduceres fremover. Det skyldes bl.a., at kundernes stigende efterspørgsel efter el- og hybridbiler vil reducere udledningsintensiteten på billån, og at den generelle omstilling i energiforsyningen mod f.eks. fjernvarme og vedvarende energi vil reducere udledningsintensiteten på boliglån. Derudover introduceres mange tiltag til at nedbringe virksomhedernes udledninger. Denne udvikling forventes at blive forstærket i takt med, at endnu flere virksomheder pålægges en CO₂-afgift.

Konkrete tiltag

I 2024 vil Sparekassen Djursland fortsat bidrage til en bæredygtig omstilling af samfundet ved at have endnu mere fokus på bæredygtighed i dialogen med kunderne, og ved at tilbyde flere bæredygtige udlånsprodukter både i eget regi og sammen med Totalkredit og DLR Kredit, der er vores samarbejdspartnere inden for realkredit.

For at styrke dialogen med kunderne har Sparekassens direktør, investeringsansvarlige, samt udvalgte ledere i erhverv og privatafdelingerne deltaget i målrettede uddannelsesaktiviteter, der gør dem i stand til at have en dialog med kunderne om valg af bæredygtige løsninger og finansiering. Det er vores mål, at endnu flere kunderådgivere skal gennemgå uddannelsesaktiviteter, således at alle relevante kunderådgivere inden 2026 er ”klædt på” til at have denne dialog med kunderne.

Opgørelser af finansierede emissioner er som tidligere beskrevet fortsat præget af manglende individuelle kundedata, dokumentation og metoder. Derfor vil vi fremadrettet dels have fokus på at indsamle flere relevante bæredygtighedsdata og dels tilskynde vores erhvervs kunder til at tilvejebringe flere individuelle data og derigennem give Sparekassen et bedre indblik i vores bæredygtighedsrisici og reduktionspotentialer. Denne dataindsamling vil både ske i Sparekassen og i samarbejde med vores samarbejdspartnere inden for realkredit samt på vores datacentral og gennem sektorsamarbejde.

Investeringer

Handlingsplan for reduktion af CO₂-aftrykket fra investeringsprodukter rapporteringsåret 2022.

Resume

- CO₂e-udledning fra investeringsprodukter i Lokal Puljeinvest, Investeringskonto FRI, samt Sparekassen Djurslands portefølje management aftale med Sparinvest er opgjort til 27.073,2 ton.
- Med opgørelsen har Sparekassen Djursland fået en indikation af de væsentligste CO₂e-udledningskilder på investeringsområdet.
- Sparekassen vil i 2024 fortsat bidrage til en bæredygtig omstilling af samfundet ved at have endnu mere fokus på bæredygtighed i dialogen med kunderne og ved at sætte fokus på bæredygtige investeringsmuligheder.
- Sparekassen vil fremadrettet have fokus på at indsamle relevante bæredygtighedsdata for derigennem at få et bedre overblik over instituttets bæredygtighedsrisici og reduktionspotentialer, så der på sigt kan opstilles egentlige reduktionsmål for CO₂e-aftrykket fra investeringer.

Indledning

På samme vis som det gør sig gældende for udlån, er der lavet en række anbefalinger på investeringsområdet, heriblandt at der udarbejdes en handlingsplan på området.

Nærværende handlingsplan bidrager til opfyldelse af denne anbefaling og afspejler, hvor Sparekassen Djursland står aktuelt. Vores fokus er på at skabe gennemsigtighed med henblik på, at kunne identificere de af kundernes og Sparekassens investeringer, hvor der er størst CO₂e-reduktionspotentialer.

Sparekassen har i dag stort fokus på at integrere den bæredygtige omstilling, som en naturlig del af vores investeringsområde. Dette gøres primært via udbud af bæredygtige investeringsmuligheder gennem samarbejdspartnere som Sparinvest og BankInvest.

Metode og datagrundlag

Til brug for opgørelsen af CO₂e-udledningen har Sparekassen Djursland fået materiale fra vores samarbejdspartner Sparinvest, hvor der er fokus på klimaaftertrykket fra investeringer i Lokal Puljeinvest, Investeringskonto FRI, samt portefølje management aftale.

Beregningen på CO2e-udledningen er foretaget af vores samarbejdspartner i Sparinvest, og dataindsamling er stadig på et tidligt stadie i forhold til CO2e-aftryk for både Lokal Puljeinvest, Investeringskonto FRI og portefølje management aftalen.

Sparinvest valgte i løbet af 2022, at tilføje scope 3 udledninger på puljerne og har derudover tilføjet Investeringskonto FRI-fondene, samt portefølje management aftalen til beregningerne for regnskabsåret 2023, hvilket har betydet en væsentlig stigning af Sparekassens CO2e-udledning for investeringsprodukter. Tabel 3 inkluderer en beregning hvori kun scope 1 og 2 er medregnet, for at vise tal for CO2e-udledningen, der er sammenlignelig med tallet for regnskabsåret 2022. De 3 scopes er beskrevet herunder, for at give et overblik over, hvad inkluderingen af scope 3 indebærer.

Scope 1: Dækker over udledninger fra aktiviteter, der er ejet eller kontrolleret af virksomheden. Det er udledninger som opstår gennem forbrænding af fossile brændsler fra for eksempel virksomhedens energiproduktion og varmekonsum. Det er også udledninger relateret til bygninger, firmabiler eller andre køretøjer der kontrolleres af virksomheden.

Scope 2: Omfatter udledninger, som stammer fra forbrug af kollektivt forsynet energi. Det vil sige, den udledning, der kommer fra produktionen af fjernvarme og elektricitet, som virksomheden køber og forbruger til driften.

Scope 3: Dette omfang omfatter alle indirekte udledninger, som er forårsaget af virksomhedens aktiviteter, men som ikke ejes eller kontrolleres af virksomheden. Det dækker for eksempel over udledninger fra virksomhedens leverandørers aktiviteter og forbrug af materialer eller råstoffer. Det inkluderer også udledninger som opstår i forbindelse med forbrug og bortskaffelse af virksomhedens produkter.

I tabellen for regnskabsåret 2023 er der foruden inkludering af scope 3, sket den ændring at puljeaftalerne er samlet under et tal, samt inkludering af tallene for Investeringskonto FRI.

Dækningsgraden i nedenstående tabel beskriver, hvor stor en del af porteføljen der er lavet CO2e-data-dækning på.

Det forventes at der i den kommende årrække vil være stort fokus på området, og dermed vil dækningsgraden forventeligt stige for både puljerne og Investeringskonto FRI-fondene.

Tabel 3: Opgjort CO2e-udledning fra investeringer i Lokal Puljeinvest og Investeringskonto FRI ultimo 2023

Produkttype	CO2e udledning Scope 1, 2	CO2e udledning Scope 1, 2 Dækningsgrad	Udledningsintensitet CO2e ton/mio. kr. Scope 1, 2	CO2e udledning Scope 1, 2, 3	CO2e udledning Scope 1, 2, 3 Dækningsgrad	Udledningsintensitet CO2e ton/mio. kr. Scope 1, 2, 3
Lokal Puljeinvest	3.767,55	87%	7,02	22.054,73	87%	41,12
Investeringskonto FRI	246,25	81%	5,21	1.451,53	81%	30,69
Total	4.013,80			23.506,26		

Sparinvest har ikke oplyst beregning uden scope 3, hvorfor portefølje management aftalen er ekskluderet fra tabel 3. Sparekassen Djursland havde pr. 31.12.2023 en formue på 1.011.388.743,77 kr. forvaltet via portefølje management aftalen, hvori Sparinvest angiver en samlet CO2e udledning på 3.566,94 ton., med en dækningsgrad på 94,78%.

Reduktionsmål

Opgørelser af CO2e-udledninger er fortsat på et tidligt stadie, og der er – som beskrevet ovenfor – væsentlige udfordringer med mangel på data. Der er således endnu ikke fastlagt et sikkert udgangspunkt for opgørelsen (opgørelsens basislinje). Sparekassen Djursland finder på den baggrund ikke, at tiden endnu er moden til at opstille egentlige reduktionsmål for reduktion af CO2e-udledninger fra vores investeringer. Dette er i øvrigt også i overensstemmelse med Finans Danmarks CO2emodell, hvor det anbefales, at der opstilles reduktionsmål, når der er fastlagt en basislinje.

Selvom der endnu ikke kan opstilles egentlige reduktionsmål, er det forventningen, at udledningensintensiteten vil reduceres fremover. Det skyldes bl.a., at kundernes stigende efterspørgsel efter bæredygtige investeringsmuligheder vil præge markedet således udbuddet på området vil øges naturligt.

Konkrete tiltag

Ovenstående opgørelse af CO2e-udledningen på investeringsområdet er fortsat ubekendt land for de fleste pengeinstitutter, men Sparekassen vil bruge denne som udgangspunkt for det fremtidige arbejde på området. Det forventes at der den kommende årrække vil være fokus på forbedring af data, og Sparekassen er opmærksom på at beregningerne for CO2e-aftryk med stor sandsynlighed vil blive mere omfattende med tiden.

Allerede på nuværende tidspunkt benytter rådgiverne værktøjer der er med til at identificere kundernes bæredygtighedsprofil på investeringsområdet, og Sparekassen har igangsat målrettede uddannelsesaktiviteter for flere rådgivere, således vi er bedst muligt klædt på til dialogen med kunderne.

Der vil, som på udlånsområdet, være fokus på at indsamle relevant bæredygtighedsdata, med henblik på at skabe et bedre overblik over Sparekassens reduktionspotentialer, således vi på sigt kan skabe egentlige reduktionsmål på investeringsområdet.

Datakvalitet

Datakvaliteten bag de CO2e-aftryk, der er beregnet i denne handlingsplan, er endnu ikke tilfredsstillende, idet vi endnu kun har sparsomme oplysninger på det reelle CO2e-aftryk på investeringsområdet. Denne handlingsplan er lavet med udgangspunkt i data hvor den gennemsnitlige dækningsgrad ligger på 84%, og hvor det samtidig kun omhandler Sparekassens portefølje i Lokal Puljeinvest og Investeringskonto FRI-fonde. Dækningsgraden på portefølje management aftalen ligger på en væsentligt højere, og mere tilfredsstillende niveau, med 94,78%.

I takt med øgede krav til investeringsudbydere, forventer Sparekassen at datakvaliteten vil stige i den kommende årrække.

Samlet konklusion for udlån og investering

Med baggrund i den data der for nuværende er til rådighed, har Sparekassen opgjort det samlede CO2e-aftryk til 31.671,2 ton, for så vidt angår områderne boliglån, billån, erhvervslån, og investeringer i Lokal Puljeinvest, Investeringskonto FRI, samt portefølje management aftale med Sparinvest.

Sparekassen forventede at tallet ville stige fra regnskabsåret 2022 til regnskabsåret 2023, hvilket viste sig at holde stik, da datagrundlaget nu inkluderer flere parametre, der ikke tidligere var indregnet. Tallet vil forventeligt fortsat stige i den kommende årrække, på trods af den øgede fokus på området. Dette vil primært være tilfældet på grund af den endnu mangelfulde data.

Konklusionen vil være, at Sparekassen uafhængigt af mangelfulde data, fortsat vil bidrage internt såvel som eksternt til et øget fokus på ESG-området.

Oplysning om ledelseshverv

Sparekassens bestyrelses- og direktionsmedlemmer beklæder følgende andre ledelseshverv:

Bestyrelsesformand Pernille Amstrup-Bønløkke

Bestyrelsesmedlem i: Pajbjergfonden, CVR nr. 10149028

Bestyrelsesmedlem Torben V. Blach

Bestyrelsesmedlem i: Fonden for Søby Sparekasse, CVR nr. 24256081

Bestyrelsesmedlem Allan Thorhauge

Øvrige hverv: CFO i Energy Solution A/S, CVR nr. 34585997

Bestyrelsesmedlem Niels Ole Birk Nielsen

Bestyrelsesmedlem i: ELRO Fonden, CVR nr. 35413316
Vivild Varmeværk a.m.b.a., CVR nr. 70555018

Bestyrelsesformand i: Reno Djurs I/S, CVR nr. 20217472

Bestyrelsesmedlem Christian Greve

Bestyrelsesmedlem i: Fonden Hummelmosen, CVR.nr. 12412835

Bestyrelsesmedlem Erik Møller

Bestyrelsesformand i: Blik og VVS Kaj Dahl Andersen A/S, CVR nr. 14235094
AARHUS VVS A/S, CVR nr. 34600708
Jysk Blik og VVS Kaj Dahl Andersen A/S, CVR nr. 42479543
Egon Hansen & Søn A/S, CVR nr. 34413215

Direktør i: LUMA CONSULT ApS, CVR nr. 38360396
EM Randers ApS, CVR nr. 38360310

Direktør Peter Lading Sørensen

bestyrelsesmedlem i: Nærpension Forsikringsformidling A/S, CVR.nr. 30591380

Vederlag til ledelse

Ledelsens aflønning er beskrevet på Sparekassens hjemmeside. Sparekassens ledelse har udarbejdet en lønpolitik og praksis for aflønning af ledelsen og andre ansatte med indflydelse på Sparekassens risikoprofil. Det fremgår heraf, at der ene og alene er aftalt fast aflønning. www.spardjurs.dk/Om-Os.

Bestyrelsens forslag til udbytte

Bestyrelsen foreslår, at garantkapitalen for 2023 forrentes med 4,5 % svarende til 7,8 mio. kr.

Ledelsesberetning – risikostyring

Risikostyring i Sparekassen Djursland

Der er på alle betydende områder i Sparekassen etableret effektive risikostyringssystemer, som løbende evalueres.

Sparekassen har en tostrengt ledelsesstruktur, og der er mellem bestyrelse og direktionen udarbejdet en skriftlig instruks (§ 70-instruksen), som beskriver direktionens dispositionsmuligheder. Bestyrelsen fastsætter de overordnede politikker, mens direktionen er ansvarlig for den daglige ledelse.

Sparekassens risikoprofil er fastlagt i Sparekassens forretningsmodel, hvor der lægges afgørende vægt på, at der er sammenhæng mellem risici, indtjening, kapital og likviditet. Forretningsmodel, politikker og instrukser behandles af bestyrelsen mindst en gang årligt, og der sker løbende rapportering til Sparekassens bestyrelse om påtagne risici, og om disse risici er i overensstemmelse med den vedtagne forretningsmodel.

Den største risiko i Sparekassen Djursland er kreditrisici på udlån samt markedsrisici afledt af placering af overskudslikviditet. Udlån samt overskydende likviditet udgør langt den største del af aktivsiden, og genererer samtidig en tilsvarende stor del af indtjeningen.

Kreditrisikoen styres via Sparekassens kreditpolitik, der løbende revurderes af Sparekassens bestyrelse.

Sparekassens centrale kreditafdeling følger systematisk op på kreditpolitik, instrukser, bevillingsbeføjelser og forretningsgange.

På markedsrisikoområdet har bestyrelsen vedtaget ikke at besidde børsnoterede aktier indtil videre. Beslutningen er truffet med baggrund i en styrkelse af Sparekassens solvensoverdækning samt for, at minimere Sparekassens påtagne risici. Fremadrettet vurderes renterisikoen, at være den største risiko på markedsrisikoområdet – en risiko, som i bestyrelsens instruks til direktionen er begrænset til at må udgøre 4 % af kernekapitalen efter fradrag.

Risikoforhold

Det overordnede princip for Sparekassen er, at de risici som opstår i forbindelse med driften nøje overvåges, og holdes inden for de af bestyrelsen fastsatte rammer.

De fire primære risikotyper i forbindelse med driften af Sparekassen Djursland er kreditrisikoen på udlånsporteføljen, markedsrisikoen på områderne fonds og valuta, likviditetsrisikoen samt den operationelle risiko.

Kreditrisikoen defineres som risikoen for, at der opstår tab, når debitor skal tilbagebetale lån og kreditter ved forfald.

Markedsrisikoen defineres som risikoen for, at markedsværdien af en finansiel fordring ændres som følge af ændringer i rentesatser samt værdipapir- og valutakurser.

Sparekassen Djurslands likviditetsrisiko defineres som risikoen for tab som følge af manglende tilstrækkelig likviditet til opfyldelse af Sparekassens forpligtelser både generelt og i henhold til LCR. Det gælder således, at der til enhver tid skal være den tilstrækkelige likviditet på både kort og på længere sigt.

Ved operationel risiko forstås risiko for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder – herunder juridiske risici.

Kreditrisici

Sparekassen Djursland tilstræber ved långivning at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkeltengagementer ikke udgør nogen trussel mod Sparekassens eksistens. Sparekassen har bl.a. en målsætning om, at en enkelt branche maksimalt må udgøre 10 % af Sparekassens samlede udlån og garantier, og at samlet eksponering mod erhvervs-kunder maksimalt må udgøre 45%.

Fordelingen på brancher vurderes af Sparekassens ledelse som værende fornuftig. Det vurderes, at ingen branche vil kunne true Sparekassen på trods af den nuværende økonomiske situation.

Sparekassens kreditpolitik har bl.a. til formål at sikre et afbalanceret forhold mellem indtjening og risiko, at kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, at kreditværdighed er et væsentligt parameter, og at der gerne skal være tale om langvarige helkunderrelationer.

Sparekassens kreditpolitik foreskriver bl.a. attraktive kundetyper, ønske til geografisk eksponering, maksimal eksponering på branche, andel af store eksponeringer, og krav til kunders egenfinansiering.

Politikken er udmøntet i en instruks til den ansvarlige for kreditområdet (kreditdirektøren), som sikrer at kreditpolitikken overholdes, og varetager den daglige styring af Sparekassens kreditrisiko.

Kreditdirektørens beføjelser er nøje beskrevet i nævnte instruks, og endvidere er kontrolfunktioner og rapporteringskrav beskrevet, bl.a. at restancer og overtræk følges nøje. Restancerne er på et meget beskedent niveau, idet overtræk og restancer over 30 dage ultimo 2023 kan opgøres til 1,3 mio. kr.

Kreditmæssig koncentration og bonitet

Sparekassens kreditpolitik foreskriver, at der med baggrund i Tilsynsdiamantens pejlemærke for store eksponeringer styres efter, at summen af de 20 største eksponeringer aldrig overstiger 150 % af Sparekassens egentlige kernekapital. Ultimo 2023 kan pejlemærket opgøres til 71,9 %, og dermed overholdes kreditpolitikken på dette punkt.

Sparekassen overvåger løbende kvaliteten af udlån og tilhørende sikkerheder, og ved styring og kontrol af bl.a. overtræk, er Sparekassen hele tiden på forkant i forhold til faresignaler og risikotegn.

Markedsrisici

Som led i Sparekassens handel med og beholdning af værdipapirer og valuta opstår der markedsrisici. Indgåelse af markedsrisiko er en del af Sparekassens aktiviteter, og af betydning for indtjeningen.

Sparekassens bestyrelse fastlægger den overordnede politik, og i instruks er der sket videredelegering. For hver risikotype inden for markedsrisikoen er der fastsat konkrete rammer, og det indgår således ved en risikovurdering, at der skal være et fornuftigt og velafbalanceret forhold mellem risici og afkast.

Politikken foreskriver bl.a.:

- renterisikoen må ikke overstige 4 % af kernekapitalen efter fradrag inden for handelsbeholdningen, og 3 % uden for handelsbeholdningen,
- valutarisikoen må ikke overstige 5 % af kernekapitalen efter fradrag,
- ønsker at deltage i sektorens normale fordeling og tegning i sektorejede selskaber,
- intet ønske om at indgå positioner i unoterede udenlandske aktier.

Administrationsafdelingen kontrollerer hver måned, at grænserne i instruksen er overholdt, og der rapporteres på grænserne til Sparekassens bestyrelse.

Porteføljepleje af Sparekassens beholdning af obligationer er outsourcet til SparInvest. Sparekassen modtager månedsvist rapportering om de outsourcete beholdninger.

Sparekassen er medejer af forskellige sektorselskaber via ejerandele i DLR Kredit A/S, PRAS A/S, BankInvest Holding A/S, SparInvest Holdings SE, EgnsInvest Holding A/S, Factor Insurance Brokers A/S, BOKIS A/S, Opendo A/S og SDC A/S.

Besiddelserne sker som led i Sparekassens forretningsomfang med sektorselskaberne, og ejerandelene anses derfor ikke som værende en del af Sparekassens aktierisiko, som er opgjort i note 26. Som det fremgår af noten er kursudsving på unoterede aktier i sektorejede selskaber en faktor, som kan påvirke Sparekassen i væsentlig grad.

Endvidere fremgår det af note 27, at Sparekassens renterisiko er uændret fra 2022 til 2023 med 1,6 %. Beholdningen udgøres fortsat af obligationer udstedt af primært danske realkreditinstitutter. Risikoen ønskes fortsat lav henset til beholdningens sammensætning – en sammensætning, som løbende tilpasses kravene til likviditet i LCR.

Likviditetsrisiko

Sparekassens bestyrelse fastlægger den overordnede politik.

For at sikre at den til enhver tid nødvendige likviditet vil være til stede, opgøres Sparekassens likviditetsbehov løbende i henhold LCR-krav.

Det er Sparekassens målsætning at have et solidt likviditetsberedskab med en overdækning, der til enhver tid sikrer Sparekassens likviditet i forhold til kravene i LCR.

I politikken foreskrives, at Sparekassens likviditetsrisiko skal være forsvarlig, hvilket bl.a. indebærer:

- at likviditetsoverdækningen skal være på mindst 550 % - 450 %-point over lovkravet på 100 %,
- at denne overdækning kan fastholdes måned for måned ved en fremskrivning af de forventede betalingsstrømme på et års sigt,
- at likviditetsberedskabet er så robust, at der under et foreskrevet stress-scenarium vil være likviditet nok til at overholde det til enhver tid gældende LCR-dækningskrav i en periode på 12 måneder.

Likviditetsberedskabet i.h.t. LCR udgøres i al væsentlighed af realkreditobligationer med stor likviditet og høj kreditkvalitet (level 1 assets).

Bestyrelsen vurderer politikken mindst en gang årligt, og foretager de nødvendige tilpasninger efter indstilling fra direktionen, som ligeledes løbende rapporterer om væsentlige ændringer i likviditets- eller fundingsforhold.

Af note 25 fremgår Sparekassens valutarisiko. Risikoen er 2,6 % i 2023 mod 0,6 % i 2022. Risikoen er relateret til EUR og GBP. Stigningen fra 2022 til 2023 skal forklares med et enkelt større udlån i EUR. Sparekassen anser risikoen for minimal.

Den operationelle risiko

Sparekassen har med henblik på at mindske tab som følge af operationelle risici udarbejdet flere politikker. En central del heraf er IT-sikkerhedspolitikken, der stiller en række krav til IT og personale, ligesom den stiller en række minimumskrav til håndtering af følsomme oplysninger. IT-sikkerhedspolitikken indeholder desuden nødplaner for IT, som skal begrænse tab i tilfælde af manglende IT-faciliteter eller anden lignende krisesituation. Sparekassen har endvidere fået gennemgået IT-sikkerheden af et eksternt firma. Konklusionerne og anbefalingerne herfra indgår i Sparekassens løbende kontrol og opfølgning.

Sparekassen ønsker et betryggende kontrolmiljø, og har derfor også udarbejdet en række standarder for, hvordan kontrol skal foregå. Der er udarbejdet skriftlige arbejdsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkeltpersoner. Sparekassen samarbejder desuden med større finansielle institutter, der vil kunne stille faglig kapacitet til rådighed ved behov herfor, ligesom der vil kunne trækkes på hjælp fra andre sparekasser, der samarbejdes med i erfagrupper.

Den nødvendige faglige ekspertise sikres gennem en høj grad af løbende faglig kompetenceudvikling, og gennem tiltrækning af kompetente nye medarbejdere udefra, der kan bidrage til at vedligeholde og højne det faglige niveau.

Sparekassen har udpeget en hvidvask-, en compliance- og en risikoansvarlig, som skal medvirke til at sikre, at Sparekassen til enhver tid lever op til eksterne såvel som interne krav.

Der arbejdes med modeller og metoder som led i kapitaldækningsreglerne. Det er Sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Strategiske alliancer og samarbejdspartnere

Sparekassen Djursland har indgået en række strategiske alliancer med eksterne samarbejdspartnere. Aftalerne gør det muligt, at Sparekassen kan tilbyde kunderne en meget bred palette af alle typer af finansielle ydelser. Sparekassen har således ikke udgifter til, at skulle etablere funktionerne, og skal heller ikke have kompetencer til drift af funktionerne.

Det er selvfølgelig aftaler, der er til gavn for begge parter. Sparekassen modtager således gebyrer, provisionsindtægter, kurtage m.v. fra samarbejdspartnerne. Indtægterne medtages i regnskabet under posten gebyrer- og provisionsindtægter.

De væsentligste samarbejdspartnere er følgende:

- Sparekassen Kronjylland er en betydende og primær samarbejdspartner for Sparekassen. Clearing af transaktioner samt kunders overførsler til og fra udlandet foretages via Sparekassen Kronjylland. Sparekassen Kronjylland varetager tillige fondsfunktionen for Sparekassen med formidling og afvikling af kundernes handler således, at Sparekassen ikke selv har behov for at være fondshandler.
- Totalkredit A/S og DLR Kredit A/S er Sparekassens alliancepartnere når det gælder realkreditfinansiering. Sparekassen ejer en relativt stor post aktier i DLR Kredit A/S. Totalkredit anvendes ved privatkunders finansiering af fritids- og ejerboliger, medens DLR Kredit anvendes ved finansiering af landbrugs- og boligudlejningsejendomme m.m.
- Privatsikring A/S, Nærpension A/S og TopDanmark Forsikring A/S er alliancepartnere omkring Sparekassens udbud af forsikringer. Privatsikring A/S anvendes ved tegning af skadesforsikringer medens Nærpension A/S og TopDanmark Forsikring A/S anvendes til Sparekassens forskellige udbud af gruppelivsforsikringer m.v.
- SparInvest og BankInvest er primære leverandører, når Sparekassen sælger beviser i investeringsforeninger. Foreningerne har mange forskellige afdelinger med hver sit særpræg således, at Sparekassen altid kan finde en afdeling, der passer til kundens ønske og behov. Sparekassen er aktionær i BankInvest Holding A/S og SparInvest Holdings SE. Endvidere er SparInvest Sparekassens samarbejdspartner, når Sparekassens kunder vælger at placere deres opsparinger i puljer. SparInvest udbyder en række puljer, således at kunderne kan finde en investering, som passer til deres risiko-profil.
- KroneKapital og Opendo A/S er Sparekassens samarbejdspartnere på leasingområdet. KroneKapital formidler leasingaftaler for både Sparekassens private og erhvervs-kunder, mens Opendo A/S formidler leasingaftaler for Sparekassens erhvervs-kunder.

Øvrige leverandører af ydelser

Sparekassen samarbejder med en række øvrige selskaber og finansielle institutioner m.v., der sikrer Sparekassens produktudbud. Disse er bl.a. SDC A/S (IT-central), Nets A/S (betalingsformidling), VP Securities, BOKIS A/S, VISA International (Visa-Dankort), MasterCard A/S.

Resultatopgørelse

Note	Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
4	Renteindtægter	149.355	68.627
5	Negative renteindtægter	0	1.797
6	Renteudgifter	19.372	4.024
7	Negative renteudgifter	0	8.508
	Netto renteindtægter	129.983	71.314
	Udbytte af aktier mv.	1.441	1.198
8	Gebyrer og provisionsindtægter	68.895	74.182
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	1.924	2.078
	Netto rente- og gebyrindtægter	198.395	144.616
9	Kursreguleringer	9.997	-31.055
	Andre driftsindtægter	1.300	88
10	Udgifter til personale og administration	110.857	105.202
15-17	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	5.179	4.504
	Andre driftsudgifter	956	48
11	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	2.219	-5.103
	Resultat før skat	90.481	8.998
12	Skat	21.311	1.115
	Årets resultat	69.170	7.883
	Totalindkomstopgørelse		
	Årets resultat	69.170	7.883
	Årets totalindkomst	69.170	7.883
	Forslag til resultatdisponering		
	Årets resultat	69.170	7.883
	I alt til disponering	69.170	7.883
	Anvendt til rente garantkapital	7.826	4.285
	Overført resultat	61.344	3.598
	I alt anvendt	69.170	7.883

Balance

Note	Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
	Aktiver		
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbank	890.311	436.859
13	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	105.657	141.135
14	Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	1.308.182	1.191.543
	Obligationer til dagsværdi	1.013.088	1.372.067
	Aktier mv.	141.575	122.914
19	Aktiver tilknyttet puljeordninger	536.328	485.670
15	Immaterielle aktiver	13.519	14.994
16	Grunde og bygninger	23.958	29.195
	– Domicilejendomme	14.669	19.815
	– Domicilejendomme (leasing)	9.289	9.379
17	Øvrige materielle aktiver	5.418	3.325
12	Udskudte skatteaktiver	2.322	3.146
	Andre aktiver	25.682	15.665
	Periodeafgrænsningsposter	6.556	5.888
	Aktiver i alt	4.072.596	3.822.401
	Passiver		
	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	48	67
18	Indlån og anden gæld	2.860.528	2.745.646
19	Indlån i puljeordninger	536.328	485.670
	Andre passiver	64.987	67.889
	Aktuelle skatteforpligtelser	18.454	1.960
	Periodeafgrænsningsposter	4.781	4.430
	Gæld i alt	3.485.126	3.305.662
	Hensættelser		
	Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser	275	259
11	Hensættelser til tab på garantier	392	606
	Andre hensatte forpligtelser	830	2.381
	Hensatte forpligtelser i alt	1.497	3.246
20	Efterstillede kapitalindskud	40.000	40.000
	Egenkapital		
	Garantkapital	181.525	175.031
	Overført resultat	356.622	294.177
	Rente af kapital	7.826	4.285
	Egenkapital i alt	545.973	473.493
	Passiver i alt	4.072.596	3.822.401

Egenkapitalopgørelse

Beløb i 1.000 kr.	Garant- kapital	Overført resultat	Rente af kapital	I alt
Egenkapital 1. januar 2022	168.204	289.868	3.188	461.260
Ændringer i året:				
Garantkapital indbetalt (netto)	6.827	0	0	6.827
Udbetalt rente af garantkapital	0	0	-3.176	-3.176
Skatteværdi af rente af garantkapital	0	699	0	699
Foreslået rente af garantkapital	0	-4.285	4.285	0
Reg. afsat rente af garantkapital	0	12	-12	0
Årets resultat	0	7.883	0	7.883
Egenkapital 31. december 2022	175.031	294.177	4.285	473.493
Egenkapital 1. januar 2023	175.031	294.177	4.285	473.493
Ændringer i året:				
Garantkapital indbetalt (netto)	6.494	0	0	6.494
Udbetalt rente af garantkapital	0	0	-4.255	-4.255
Skatteværdi af rente af garantkapital	0	1.072	0	1.072
Foreslået rente af garantkapital	0	-7.826	7.826	0
Reg. afsat rente af garantkapital	0	30	-30	0
Årets resultat	0	69.170	0	69.170
Egenkapital 31. december 2023	181.525	356.622	7.826	545.973

Kapitalopgørelse

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Kapitalprocent beregnet som kapitalgrundlag efter fradrag i procent af risikoeksponering i alt	31,7%	28,1%
Kernekapitalprocent beregnet som kernekapital efter fradrag i procent af risikoeksponering i alt	29,3%	25,6%
Egentlig kernekapitalprocent beregnet som egentlig kernekapital efter fradrag i procent af risikoeksponering i alt	29,3%	25,6%
Kapitalsammensætning		
Egenkapital ex. hybrid kernekapital	545.973	473.493
Egentlig kernekapital før fradrag	545.973	473.493
Foreslået rente af garantkapital	-7.826	-4.285
Immaterielle aktiver	-13.518	-14.994
Udskudt aktiveret skatteaktiv	-2.322	-3.146
Egentlig kernekapital – instrumenter i den finansielle sektor	-56.073	-48.405
Utilstrækkelig dækning af misligholdte eksponeringer	-8.003	-2.507
Øvrige fradrag	-4.469	-3.548
Egentlig kernekapital efter fradrag	453.762	396.608
Supplerende kapital	40.000	40.000
Fradrag supplerende kapital	-2.127	-2.122
Kapitalgrundlag	491.635	434.486
Risikovægtede poster		
Kreditrisiko	1.179.046	1.200.090
Markedsrisiko	140.455	109.983
Operationel risiko	229.821	238.804
Risikovægtede poster i alt	1.549.322	1.548.877

Noter

1. Hoved- og nøgletal.....	42
2. Anvendt regnskabspraksis.....	43
3. Risikostyring	53
4. Renteindtægter.....	56
5. Negative renteindtægter.....	56
6. Renteudgifter.....	56
7. Negative renteudgifter.....	56
8. Gebyr- og provisionsindtægter.....	56
9. Kursreguleringer	56
10. Udgifter til personale og administration	57
11. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v	59
12. Skat	61
13. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker.....	61
14. Udlån og tilgodehavender	62
15. Immaterielle aktiver.....	65
16. Grunde og bygninger.....	66
17. Øvrige materielle anlægsaktiver	67
18. Indlån og anden gæld	68
19. Pensionspuljer	68
20. Efterstillede kapitalindskud	68
21. Eventualforpligtelser	69
22. Regnskabsmæssig sikring	69
23. Pantsætninger	69
24. Nærtstående parter	69
25. Valutarisiko	70
26. Aktierisiko	71
27. Renterisiko på gældsinstrumenter	71

1. Hoved- og nøgletal

Resultatopgørelse (1.000 kr.)	2023	2022	2021	2020	2019
Netto rente- og gebyrindtægter	198.395	144.616	130.544	125.390	129.695
Kursreguleringer	9.997	-31.055	-1.137	-816	14.291
Andre driftsindtægter	1.300	88	35	48	87
Udgifter til personale og administration	110.857	105.202	105.505	108.080	102.947
Andre driftsudgifter	956	48	0	417	1.207
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	2.219	-5.103	-4.633	931	3.837
Resultat før skat	90.481	8.998	22.675	10.231	30.324
Skat	21.311	1.115	5.994	1.233	1.877
Årets resultat	69.170	7.883	16.681	8.998	28.447
Balance (1.000 kr.)					
Udlån	1.308.182	1.191.543	1.215.864	1.165.791	1.199.692
Indlån	3.396.856	3.231.316	3.177.452	3.040.719	2.819.176
Egenkapital	545.973	473.493	461.260	428.591	419.571
Aktiver i alt	4.072.596	3.822.401	3.747.568	3.579.487	3.325.953
Nøgletal					
Kapitalprocent	31,7	28,1	23,6	23,3	21,5
Kernekapitalprocent	29,3	25,6	21,5	21,1	20,1
Egenkapitalforrentning før skat	17,8	1,9	5,1	2,4	7,7
Egenkapitalforrentning efter skat	13,6	1,7	3,8	2,1	7,2
Indtjening pr. omkostningskrone	1,77	1,09	1,21	1,09	1,27
Renterisiko	1,6	1,6	3,1	3,0	3,1
Valutaposition	2,6	0,6	0,6	1,9	1,9
Valutarisiko	0	0	0	0	0
Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån	40,1	38,6	40,0	40,7	45,7
Udlån i forhold til egenkapital	2,4	2,5	2,6	2,7	2,7
Årets udlånsvækst	9,8	-2,0	4,4	-2,8	-3,6
LCR	781	855	634	2.298	612
Summen af store eksponeringer	71,9	82,7	74,9	80,4	75,4
Årets nedskrivningsprocent	0,2	-0,2	-0,3	0,1	0,2
Akkumuleret nedskrivningsprocent	2,9	2,9	2,6	3,7	4,6
Afkastningsgrad, årets resultat i forhold til aktiver	1,7	0,2	0,5	0,3	0,9

2. Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. Årsrapporten er aflagt i danske kroner og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Ændring i anvendt regnskabspraksis

Der er ingen ændringer i anvendt regnskabspraksis for regnskabsåret 2023.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde Sparekassen og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når Sparekassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå Sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles materielle og immaterielle aktiver på tidspunkt for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der forekommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb der vedrører regnskabsåret. Endvidere indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, som måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Værdistigninger i domicilejendomme indregnes i anden totalindkomst medmindre stigningen modsvarer en værdinedgang, der tidligere er indregnet i resultatopgørelsen.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen. Sparekassen anvender ikke reglerne om omklassificering af visse finansielle aktiver fra dagsværdi til amortiseret kostpris.

Fastlæggelse af dagsværdi

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv omsættes til, eller en forpligtelse indfries til, ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Dagsværdien af finansielle instrumenter, som der findes et aktivt marked for, fastsættes til lukkekurs på balancedagen eller, hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil.

Fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Aktiver og forpligtelser i fremmed valuta omregnes til danske kroner efter lukkekursen for valutaen på balancedagen svarende til den af Danmarks Nationalbank offentliggjorte kurs.

Valutaforskelle, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og betalingsdagens henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Resultatopgørelsen

Renter, gebyrer og provisioner

Samtlige renteindtægter og renteudgifter samt løbende provisioner periodeafgrænses inden for regnskabsåret.

Renteindtægter på udlån som klassificeres som stadie 3 beregnes på baggrund af nettobeløbet efter nedskrivninger.

Negative renteindtægter og negative renteudgifter præsenteres separat i resultatopgørelsen.

Rente af garantkapital beregnes og afsættes som en overskudsdisponering. Denne overskudsdisponering godkendes af repræsentantskabet i forbindelse med regnskabs godkendelse, hvorefter renten tilskrives garantierne.

Renteindtægter omfatter den periodiserede del af stiftelsesprovisioner m.v., der anses for at være en del af lånets effektive rente. Renteindtægter på nedskrevne udlån indregnes som reducerede nedskrivninger.

Gebyrer og provisioner

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Vederlag for formidling af realkreditlån for Totalkredit og DLR opgøres efter en modregningsmodel.

Provision for låneetablering indregnes på tidspunktet for lånets etablering, og vederlag for løbende servicering af låntager indregnes i takt med, at Sparekassen forestår serviceringen og dermed opnår ret til vederlaget. Konstaterede modregningsberettigede tab behandles som en indtægtsreduktion i den periode, hvor der foretages modregning.

Afgivne gebyrer og provisioner behandles regnskabsmæssigt identisk med modtagne gebyrer og provisioner.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til Sparekassens aktiviteter, herunder fortjeneste og tab ved salg af midlertidig overtagne aktiver.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner mv. til Sparekassens personale.

Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratiale og fratrædelsesgodtgørelser m.v. er beregnet og afsat i takt med, at retten optjenes under posten lønninger samt hensatte forpligtelser.

Pensionsordninger

Sparekassen har indgået bidragsbaserede pensionsordninger med hovedparten af medarbejderne. I de bidragsbaserede ordninger indbetales fast bidrag til et af Sparekassen valgt pensionsselskab. Sparekassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til Sparekassens aktiviteter, herunder bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og regulering af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, i totalindkomstopgørelsen med den del, der kan henføres til anden kapitalindkomst, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen. Posten består desuden af ændring i udskudt skat som følge af vedtaget ændring i fremtidige skatteprocenter.

Aktuel skat er beregnet med udgangspunkt i årets resultat før skat, korrigeret for ikke skattepligtige indtægter og udgifter. Sparekassen er tilmeldt aconto-skatteordningen, og betalt acontoskat modregnes i skyldig skat.

Såfremt regnskabsåret viser et negativt resultat før skat beregnes og aktiveres udskudt skat – dog under forudsætning af, at kommende års skattepligtige resultater forventes at have en størrelse, der giver mulighed for anvendelse af den udskudte skat.

Udskudt skat beregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Det udskudte skatteaktiv er indregnet i balancen under posten udskudte skatteaktiver og er optaget til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

Balancen

Klassifikation og måling af finansielle aktiver

Efter IFRS 9 foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver.

Dette betyder, at finansielle aktiver skal klassificeres i en af følgende kategorier:

- finansielle aktiver, som holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger, og hvor de kontraktlige betalinger udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til amortiseret kostpris.
- Finansielle aktiver, som holdes i en blandet forretningsmodel, hvor nogle finansielle aktiver holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger og andre finansielle aktiver sælges, og hvor de kontraktlige betalinger på de finansielle aktiver i den blandede forretningsmodel udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi gennem anden totalindkomst.
- Finansielle aktiver, som ikke opfylder de ovennævnte kriterier for forretningsmodel, eller hvor de kontraktmæssige pengestrømme ikke udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Sparekassen har ikke finansielle aktiver, der omfattes af målingskategorien med indregning af finansielle aktiver til dagsværdi gennem anden totalindkomst. I stedet måles Sparekassens beholdning af obligationer til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Nedskrivning for forventede kredittab

Med de IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler nedskrives for forventede kredittab på alle finansielle aktiver, der indregnes til amortiseret kostpris, og der hensættes efter samme regler til forventede kredittab på uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og finansielle garantier.

For finansielle aktiver indregnet til amortiseret kostpris indregnes nedskrivningerne for forventede kredittab i resultatopgørelsen og reducerer værdien af aktivet i balancen. Hensættelser til tab på uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og garantier indregnes som en forpligtelse.

De forventningsbaserede nedskrivningsregler indebærer, at et finansielt aktiv m.v. på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives det finansielle aktiv med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres instrumentet kreditforringet (stadie 3), nedskrives aktivet med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, og renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Placeringen i stadier og opgørelse af det forventede tab er baseret på Sparekassens ratingmodeller i form af PD-modeller, udviklet af datacentralen SDC A/S og Sparekassens interne kreditstyring. Ved vurderingen af udviklingen i kreditrisiko antages det, at der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for førstegangsindregning i følgende situationer:

- en stigning i PD for den forventede restløbetid for det finansielle aktiv på 100 %, og en stigning i 12 måneders PD på 0,5 %-point, når 12 måneders PD ved første indregning var under 1,0 %.
- En stigning i PD for den forventede restløbetid for det finansielle aktiv på 100 %, eller en stigning i 12 måneders PD på 2,0 %-point, når 12 måneders PD ved første indregning var 1,0 % eller derover.
- Hvis et finansielt aktiv har været i restance i mere end 30 dage vurderes det ligeledes, at kreditrisikoen er steget betydeligt.

Hvis kreditrisikoen på det finansielle aktiv betragtes som lav på balancetidspunktet, fastholdes aktivet dog i stadie 1, som er karakteriseret ved fravær af en betydelig stigning i kreditrisikoen. Kreditrisikoen betragtes som lav, når kundens 12-måneders PD er under 0,2 %. Kategorien af aktiver med lav kreditrisiko omfatter udover udlån og tilgodehavender, der opfylder PD-kriteriet tillige tilgodehavender hos danske kreditinstitutter.

En eksponering defineres som værende kreditkreditforringet (stadie 3) samt misligholdt såfremt den opfylder mindst ét af følgende kriterier:

- Sparekassen vurderer, at låntager ikke vil kunne honorere sine forpligtelser som aftalt.
- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder, låntager har begået kontraktbrud, Sparekassen har ydet låntager lempelser i vilkårene som følge af låntagers økonomiske vanskeligheder eller det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive underlagt anden økonomisk rekonstruktion.
- Eksponeringen har været i restance/overtræk i mere end 90 dage med en beløbsstørrelse, som vurderes væsentlig.

Dog gælder det, at finansielle aktiver, hvor kunden har betydelige økonomiske vanskeligheder, eller hvor Sparekassen har ydet lempeligere vilkår på grund af kundens økonomiske vanskeligheder, fastholdes i stadie 2, såfremt der ikke forventes tab i det mest sandsynlige scenarie.

Den definition af kreditforringet og misligholdelse, som Sparekassen anvender ved målingen af det forventede kredittab og ved overgang til stadie 3, stemmer overens med den definition, der anvendes til interne risikostyringsformål, ligesom definitionen er tilpasset kapitalkravsforordningens (CRR) definition på misligholdelse.

Beregningen af nedskrivninger på eksponeringer i stadie 1 og 2, bortset fra større svage stadie 2 eksponeringer, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne på den resterende del af eksponeringerne foretages ved en manuel, individuel vurdering baseret på tre scenarier (basis scenarie, et mere positivt scenarie og et mere negativt scenarie) med tilhørende sandsynlighed for, at scenarierne indtræffer. Kvartalsvis vurderes det, om de største eksponeringer, hvilket Sparekassen har defineret som eksponeringer større end 2 % af Sparekassens justerede kapitalgrundlag, har den rigtige stadie/nedskrivningsberegning i modelberegningen.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en PD-model ("Probability of Default"), som udvikles og vedligeholdes på Sparekassens datacentral SDC A/S, suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af Lokale Pengeinstitutter, og som danner udgangspunkt for indarbejdelsen af ledelsens forventninger til fremtiden.

Det makroøkonomiske modul er bygget op om en række regressionsmodeller, der fastlægger den historiske sammenhæng mellem årets nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher og en række forklarende makroøkonomiske variable. Regressionsmodellerne tilføres herefter estimater for de makroøkonomiske variable baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det Økonomiske Råd, Danmarks Nationalbank m.fl., hvor prognoserne i almindelighed rækker to år frem i tid og omfatter variabler som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente etc.

Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til to år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher, mens der for løbetider udover to år under normale forhold foretages en lineær interpolation mellem nedskrivningsprocenten for år 2 og nedskrivningsprocenten i år 10, hvor der i modelmæssig henseende antages at indtræffe en langtidsligevægt i form af et normalt niveau. Løbetider udover 10 år tildeles samme nedskrivningsprocent som langtidsligevægten i år 10.

Endelig transformeres de beregnede nedskrivningsprocenter til justeringsfaktorer, der korrigerer datacentralens estimater i de enkelte sektorer og brancher. Sparekassen foretager tilpasninger til disse, baseret på egne forventninger til fremtiden og med udgangspunkt i lånesammensætningen.

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi, og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender og gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender og gæld måles til amortiseret kostpris.

Måling af udlån

Udlån og tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v. og nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Stiftelsesprovisioner m.v., der sidestilles med en løbende rentebetaling, og dermed betragtes som en integreret del af den effektive rente for lånet, periodiseres over løbetiden for det enkelte lån.

Opgørelsen af det forventede kredittab afhænger af, om der er indtruffet en væsentlig stigning i kreditrisikoen siden første indregning. Opgørelsen af nedskrivninger følger en model med tre stadier:

- **stadie 1** omfatter aktiver, hvor der ikke er sket en betydelig stigning i kreditrisiko. I dette stadie beregnes nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i 12 måneder.
- **Stadie 2** omfatter aktiver, hvor der er sket en betydelig stigning i kreditrisikoen. I dette stadie beregnes nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i aktivets levetid.
- **Stadie 3** omfatter kreditfordingede aktiver. I dette stadie beregnes nedskrivningerne baseret på en individuel vurdering af kredittabet beregnet ud fra tre scenarier i aktivets levetid.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån, og hensættelser på garantier og uudnyttede kredittilsagn indregnes under hensatte forpligtelser. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger og hensættelser under posten nedskrivninger på udlån.

Obligationer og aktier m.v.

Værdipapirer, der er noteret på en børs, måles til dagsværdi fastsat ud fra lukkekursen på balancedagen. Udtrukne obligationer måles til nutidsværdi.

Unoterede aktier måles ligeledes til dagsværdi. Dagsværdien for unoterede aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler o. lign. eller alternativt kapitalværdiberegninger. Unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Sparekassens unoterede aktier omfatter aktier i sektorejede selskaber, og de beregnede dagsværdier herpå offentliggøres hvert kvartal af Lokale Pengeinstitutter med kommentarer og forudsætninger for beregningerne.

Alle løbende værdireguleringer på børsnoterede og unoterede værdipapirer føres i resultatopgørelsen under posten kursreguleringer.

Immaterielle aktiver

Goodwill

Erhvervet goodwill indregnes til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger for værdifordringelse. Der foretages ikke afskrivning af goodwill.

Den regnskabsmæssige værdi af goodwill allokteres til Sparekassens pengestrømsfrembringende enheder på overtagelsestidspunktet. Fastlæggelse af pengestrømsfrembringende enheder følger den ledelsesmæssige struktur og interne økonomistyring.

Goodwill afskrives ikke, men for hver pengestrømsfrembringende enhed testes goodwill for værdiforringelse mindst en gang årligt. Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi af den pengestrømsgenererende enheds nettoaktiver overstiger den højeste værdi af nettosalgspris og nytteværdi, der svarer til nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra enheden.

Kunderelationer

Kunderelationer erhvervet i forbindelse med virksomhedsovertagelse indregnes til kostpris, og afskrives lineært over den forventede økonomiske brugstid, der ikke overstiger 10 år. Den økonomiske brugstid afhænger af kundeloyalitet. Brugstiden revurderes årligt. Ændringer i afskrivninger som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

Der foretages nedskrivningstest af kunderelationer, når der er indikation på værdifald eller mindst en gang årligt. Der nedskrives i så fald til nytteværdien.

Nedskrivninger på goodwill og kunderelationer indregnes i resultatopgørelsen og tilbageføres ikke efterfølgende.

Grunde og bygninger

Sparekassen ejer alene domicilejendomme.

Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi, hvilket er dagsværdi, opgjort ud fra afkastmetoden på omvurderingstidspunktet med fradrag af efterfølgende akkumulerede afskrivninger og efterfølgende tab ved værdiforringelse. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Eksterne eksperter vurderinger anvendes som input i den samlede vurdering.

Afskrivninger på bygninger beregnes lineært med 2 % p.a. svarende til en forventet brugstid på 50 år og med en evt. scrapværdi. Afskrivningen af særlige installationer i bygninger sker over 20–25 år. Der afskrives ikke på grunde.

Afskrivninger og nedskrivning ved værdiforringelse indregnes i resultatopgørelsen under posten afskrivninger, medens eventuelle opskrivninger indregnes i anden totalindkomst med fradrag af udskudt skat, og bindes under posten opskrivningsshenlæggelser. Såfremt der er foretaget opskrivninger på en ejendom, der er indregnet i opskrivningsshenlæggelser, og hvor der efterfølgende foretages nedskrivninger på samme ejendom, modregnes nedskrivningen i anden totalindkomst i den tidligere foretagne opskrivningsshenlæggelse.

Såfremt en tidligere nedskrevet ejendom efterfølgende opskrives, indtægtsføres opskrivningen over resultatopgørelsen indtil hele den foretagne nedskrivning er tilbageført.

Avance/tab ved afståelse af anlægsaktiver indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter/andre driftsudgifter.

Ved første indregning måles leasingaktivet til nettoværdien af leasingforpligtelsen inkl. omkostninger. Efterfølgende måles leasingaktivet til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Leasingaftaler består af leasingkontrakter med Sparekassen som leasingtager, og vedrører huslejekontrakter på domicilejendomme samt biler.

Leasingaktiver afskrives lineært over den forventede lejeperiode.

Øvrige materielle aktiver

Øvrige materielle aktiver, der består af driftsmidler, måles i balancen til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger for eventuelle værdiforringelse. Afskrivningerne beregnes ud fra aktivernes forventede brugstid.

Afskrivninger og værdiforringelse indregnes i resultatopgørelsen under posten af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver.

Andre aktiver og passiver

Andre aktiver omfatter indtægter vedrørende regnskabsåret herunder renter, hvor betaling først modtages efter regnskabsårets udløb, samt aktiver der ikke henhører under andre aktivposter.

Andre passiver omfatter passiver, der ikke hører til under andre passivposter. Posten omfatter leasingforpligtelser og udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning – herunder skyldige renter.

Regnskabsposterne måles ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår.

Periodeafgrænsningsposter under passiver omfatter indtægter vedrørende senere regnskabsperioder, som er indgået før regnskabsårets afslutning, herunder modtagne renter og provisioner. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres som nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen. Hensatte til pensioner og lignende forpligtelser omfatter forpligtelser vedrørende personale – herunder jubilæumsgratiale m.v.

Leasing

Leasingkontrakter (leasinggiver)

Leasingaktiviteter i forbindelse med finansielle leasingaftaler, hvor Sparekassen er leasinggiver, indregnes under udlån til nettoinvesteringen i leasingkontrakterne med fradrag af amortisering (afdrag), som beregnes efter annuitetsprincippet over leasingperioden. Indtægter fra leasingaktiverne indregnes på baggrund af den aftalte effektive rente i leasingkontrakterne, og indgår i resultatopgørelsen under renteindtægter.

Fortjeneste og tab ved salg af leasingaktiver føres under henholdsvis andre driftsindtægter og andre driftsudgifter.

Leasingaktiviteter, hvor Sparekassen er leasinggiver omfatter landbrugsudstyr, lastbiler, industrimaskiner mv.

Garantier

De af Sparekassen afgivne garantier, specificeres i noterne under posten eventualforpligtelser. Såfremt det vurderes mest sandsynligt, at en garantiforpligtelse vil påføre Sparekassen et tab, hensættes forpligtelsen hertil under passivposten hensatte forpligtelser, og beløbet udgiftsføres i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.

Egenkapital

Renter af garantkapital optages under posten overskudsdisponering. Sparekassens ledelse beslutter på repræsentantskabsmøde i forbindelse med godkendelse af årsrapporten, hvorvidt årets resultat berettiger til udbetaling af garantrente. Garantrente vedrørende regnskabsåret 2023 udbetales således i 2024 efter afholdelse af repræsentantskabsmødet.

Nettobeløbet ved udstedelse af garantkapital indregnes som en stigning i egenkapitalen. Betaling af renter behandles som udbytte, og indregnes direkte i egenkapitalen på det tidspunkt forpligtelsen opstår.

Ved Sparekassens indfrielse af garantkapital vil egenkapitalen på indfrielsestidspunktet blive reduceret med indfrielsesbeløbet.

Hoved- og nøgletal

De i noterne anførte hoved- og nøgletal er opstillet og beregnet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav herom.

Regnskabsmæssige skøn og væsentlige usikkerheder

Opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelsen forudsætter, at ledelsen foretager en række skøn og vurderinger af fremtidige forhold, som har væsentlig indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

De omtalte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som selvfølgelig er usikre og uforudsigelige. At foretage skøn, som involverer kundeforhold og andre modparter, vil i sagens natur være forbundet med usikkerhed.

Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2023, er følgende:

- nedskrivning på udlån og tilgodehavender og hensættelser til tab på garantier,
- værdiansættelse af immaterielle aktiver,
- værdiansættelse af domicilejendomme,
- værdiansættelse af sektoraktier.

Måling af udlån

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er foretaget i overensstemmelse med den ovennævnte beskrevne regnskabspraksis, og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan være væsentlig. Dette gør, at ledelsen har foretaget en række nye skøn forbundet med opgørelsen af nedskrivningerne for 2023, her under makroøkonomiske skøn baseret på en fremadskuende makroøkonomisk model, der er udviklet og vedligeholdes af Lokale Pengeinstitutter.

Måling af udlån bliver væsentligt påvirket af den nuværende økonomiske stabilitet i samfundet. Det kan således ikke afvises, at en negativ udvikling inden for brancher som landbrug, hvor Sparekassen har betydelige eksponeringer, kan medføre yderligere nedskrivninger. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendeudbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn.

Værdierne på særligt landbrugsaktiver er fastlagt i et illikvidt marked, hvor kendskab til reelle handels- og belåningsværdier er meget sparsomme. Således konstaterer Sparekassen stort set ingen handel med aktiver som den type aktiver, der indgår i beregningerne af nedskrivningsbehovet på især denne type låntagere. En afgørende faktor for nedskrivninger på landbrugsengagementer er værdien af landbrugsjorden. I de foretagne nedskrivningsberegninger for de landbrugseksponeringer, hvor der er vurderet at være OIK, er der ikke anvendt højere HA-priser end de af Finanstilsynet udmeldte maksimumpriser.

Endvidere kan ændringer i de anvendte værdier på staldpladser mv. kræve yderligere nedskrivninger, og det kan ikke afvises, at sådanne ændringer vil være væsentlige.

Vi skal endvidere fremhæve, at særligt inden for landbrug kan en fornyet negativ udvikling medføre yderligere nedskrivninger, herunder ved ændring af de forudsætninger og skøn, der ligger til grund for nedskrivninger inden for dette område.

For privatkunder er der usikkerhed forbundet med opgørelse af nedskrivninger som følge af usikkerhed i den fremtidige betalingsevne. For en del af låntagerne konstateres det, at selvom de på nuværende tidspunkt kan betale ydelserne på lånene, så vil yderligere krav til afdrag eller rente presse betalings-evnen. Hertil kommer, at en række boligejere ikke vil kunne afhænde deres bolig uden tab.

For opgørelse af sikkerhedsværdier for private boliger anvendes der en vurdering fastsat af en vurderingssagkyndig ud fra kendskab til handler i det pågældende område og boligens stand.

Hensættelse til tab på garantier, hvor der er væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at der skal betales på den afgivne garanti, er ligeledes behæftet med usikkerhed.

Udover fastlæggelsen af forventninger til fremtiden er nedskrivninger i stadie 1 og 2 ligeledes behæftet med en usikkerhed som følge af, at modellerne ikke tager højde for alle relevante forhold. Da der fortsat er begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for beregningerne, har det været nødvendigt at supplere modellens beregninger med ledelsesmæssige skøn. Fastlæggelsen af det ledelsesmæssige skøn er foretaget ud fra en konkret vurdering af det enkelte segment. Vurderingen af effekten for den langsigtede sandsynlighed for misligholdelse for disse låntagere, og segmenter ved henholdsvis forbedret og forværret udfald af makroøkonomiske scenarier, er forbundet med skøn.

De ledelsesmæssige skøn relaterer sig især til den makroøkonomiske situation som følge af krigen i Ukraine og de afledte effekter heraf.

Værdiansættelse af immaterielle aktiver

Nedskrivningstest på goodwill og kunderelationer indebærer skøn over, hvorledes de dele af Sparekassen, som goodwill og kunderelationer relaterer sig til, vil være i stand til at generere positive pengestrømme til at understøtte værdien af goodwill og kunderelationer. Skønnet over de forventede fremtidige pengestrømme medfører en vis usikkerhed. Den fremtidige usikkerhed er indregnet i diskonteringsrenten.

Værdifastsættelse af domicilejendomme

For domicilejendomme er der væsentlige skøn forbundet med fastlæggelse af den omvurderede værdi. Skønnet knytter sig især til fastlæggelsen af afkast og markedsleje.

Værdiansættelse af sektoraktier

Sparekassen har som led i sin drift erhvervet strategiske kapitalandele i sektorejede virksomheder – såkaldte sektoraktier. Sektoraktierne værdiansættes til dagsværdi. Sektoren modtager ultimo hvert kvartal oplysning om dagsværdien i de væsentligste fællesejede selskaber fra Lokale Pengeinstitutter på baggrund af oplysninger fra selskaberne. Sparekassen anvender disse kurser. Kurserne er forbundet med en vis usikkerhed idet målingen kun i mindre grad er baseret på observerbare markedsdata. Hertil kommer, at der for en række noterede aktier ikke har været omsætning heri i en årrække. Ved omfordeling af sektoraktier anvendes omfordelingskursen som dagsværdi. Målingen er således forbundet med usikkerhed.

3. Risikostyring

Sparekassens virksomhed medfører, at Sparekassen er eksponeret overfor forskellige risikotyper: kreditrisici, markedsrisici, likviditetsrisici og operationelle risici.

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af, at kunderne helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser over for Sparekassen.

Markedsrisikoen er risikoen for, at markedsværdien af Sparekassens aktiver og forpligtelser ændres som følge af forandringer i markedsforholdene.

Likviditetsrisikoen er risikoen for, at Sparekassen får vanskeligheder med, at overholde forpligtelser som de forfalder.

Den operationelle risiko er risikoen for, at der enten direkte eller indirekte opstår økonomiske tab som følge af fejl i interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne hændelser.

Det er Sparekassens overordnede politik, at Sparekassen alene påtager sig risici, som er i overensstemmelse med de forretningsmæssige principper, som Sparekassen drives efter, og som Sparekassen derfor har fornødne kompetencemæssige ressourcer til.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af risici, som påvirker Sparekassen.

Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen. Den daglige styring foretages af direktionen, der kan uddelegere denne til medarbejderne.

Kreditrisici

En af de væsentligste risici i Sparekassen er kreditrisikoen. Sparekassens bestyrelse har fastlagt politikker og instrukser med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter ligger indenfor de vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Der er endvidere fastlagt politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til de enkelte kreditinstitutter, som Sparekassen har forretninger med. Sparekassen tilstræber ved långivning at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkelte eksponeringer eller brancher ikke kan påvirke Sparekassens handlefrihed. Det er således Sparekassens målsætning at erhvervsudlån til en enkelt branche ikke overstiger 10 % af Sparekassens samlede udlån og garantier før fradrag af nedskrivninger.

Erhvervsudlån må i alt maksimalt udgøre 45 % af Sparekassens udlån og garantier før fradrag af nedskrivninger. Sparekassens udlån og garantier fordelt på brancher fremgår af note 14.

Sparekassen tilstræber at opnå tilstrækkelig sikkerhed til, at afdække risikoen i de enkelte eksponeringer, ligesom der tilstræbes en passende spredning i typerne af sikkerheder. I forbindelse med sikkerheder er det væsentligt for Sparekassen at opnå tilstrækkelig sikkerhed uanset sikkerhedens type, og uanset om det giver mulighed for modregning i forbindelse med opgørelse af kreditrisikoen i kapitalopgørelsen.

Ved kreditgivning til private er de vigtigste sikkerhedstyper fast ejendom, værdipapirer og køretøjer.

Ved kreditgivning til erhvervskunder er de vigtigste sikkerhedstyper fast ejendom, værdipapirer, driftsmidler og varelagre.

Sparekassens største udlån til en enkelt branche er til landbrug. Eksponeringerne er fordelt på flere grene inden for både animalsk produktion og planteavl. Sparekassens væsentligste landbrugseksponeringer er alle individuelt vurderet, og nedskrivningsbehovet vurderes som værende tilstrækkeligt.

Kreditstyring

Sparekassen følger løbende eksponeringer på individuel basis. Udviser eksponeringen observerbar indikation for kreditforringelse, bliver der foretaget nedskrivning på eksponeringen. Sparekassen har historisk set haft en realistisk kreditpolitik, og vil også i fremtiden fokusere på en effektiv styring af udlånsporteføljen.

I forbindelse med kreditgivning tilstræbes, at Sparekassen har den højest opnåelige sikkerhedsmæssige afdækning af risikoen på eksponeringen.

Kreditbonitet

Sparekassens eksponeringer opdeles i de kreditboniteter (3, 2a, 2b, 2c og 1), der er defineret af Finanstilsynet. Sparekassen tilpasser løbende sine krav til eksponeringernes bonitet i forhold til de aktuelle økonomiske vilkår.

Kreditkvalitet

Sparekassens eksponeringer opdeles efter, om de er NPE (non-performing exposure) eller performing, hvor NPE er misligholdte eksponeringer. NPE dækker over eksponeringer, hvor en eller flere af følgende betingelser er opfyldt:

- eksponeringen har været i restance i mere end 90 dage,
- eksponeringen er kategoriseret som unlikely to pay (UTP),
- eksponeringen er stadie 3 efter nedskrivningsreglerne.

Inden for NPE findes underkategorier med strengere definitioner for misligholdelse – eksempelvis begreber som objektiv indikation på kreditforringelse (OIK), kreditlempelser samt IFRS 9 stadie 2 svag og stadie 3.

Kreditlempelser er defineret som en ændring i lånevilkårene eller en fuldstændig/delvis refinansiering af en lånekontrakt, der ikke ville være givet/gennemført, hvis ikke eksponeringen havde været i økonomiske problemer. Ved disse hændelser vil kunderådgiveren kategorisere kunden som kreditlempet.

Siden 30. juni 2021 har NPE-bagstopper skullet fradrages i Sparekassens egentlige kernekapital. NPE-bagstopperen er en del af CRR II-reglerne og indebærer, at misligholdt eksponeringer indenfor en tidsperiode på maksimalt 10 år, fuldt ud skal fradrages i den egentlige kernekapital, hvis ikke eksponeringerne er fuldt nedskrevet.

Sparekassens fradrag for NPE-bagstopperen pr. 31. december 2023 udgør 8,0 mio. kr. Fradraget forøges som årene går, og Sparekassen holder derfor løbende øje med udviklingen i NPE-bagstopperen, lige som der arbejdes med en fremskrivning og en behandling af eksponeringerne.

NPL-ratio beskriver andelen af nødlidende udlån. D.v.s. udlån, som opfylder NPE-definitionen beskrevet ovenfor i forhold til det samlede udlån. Hvis ratioen er 5,0 % eller derover, skal Sparekassen vedtage og gennemføre en strategi for nedbringelsen af disse udlån. Sparekassens NPL-ratio er pr. 31. december 2023 opgjort til 3,1 %.

Kreditrisici er yderligere beskrevet i noterne 11 og 14.

Markedsrisiko

Det er Sparekassens politik, at markedsrisici holdes på et lavt niveau. Sparekassens ledelse har for hver markedsrisikotype fastsat konkrete risikorammer.

Sparekassens udlåns- og indlånsforretning samt mellemværende med andre kreditinstitutter, er for hovedpartens vedkommende indgået på variabel rentebasis.

Sparekassens valutarisiko er opgjort til 0,0 %. Sparekassens valutarisiko består af risiko på udenlandske papirer (Investeringsforening), samt på beholdning af kontant valuta.

Sparekassen er medejer af en række sektorvirksomheder. Ejerandele i disse virksomheder er forretningsmæssigt relaterede, og anses derfor ikke som værende en del af Sparekassens aktierisiko.

Markeds-, valuta- og aktierisiko: Sparekassens risici fremgår af note 25, 26 og 27.

Likviditetsrisici

Det er Sparekassens mål, at udlån finansieres af indlån og egenkapital.

Operationelle risici

Der foretages løbende rapportering til Sparekassens ledelse af de tab og begivenheder, som vurderes at kunne henføres til operationelle risici. Med baggrund i denne rapportering og iagttagelser i øvrigt, foretages der en vurdering af, om forretningsgange m.v. kan justeres og forbedres med henblik på minimering af operationelle risici.

IT-forsyningen, der er det væsentligste område ved vurdering af operationelle risici, er outsourcet til SDC A/S, som Sparekassen er medejer af. IT-sikkerheden vurderes løbende, og der foretages løbende de nødvendige justeringer.

4. Renteindtægter

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	18.979	1.477
Udlån og andre tilgodehavender	90.888	60.467
Obligationer	39.488	6.683
I alt renteindtægter	149.355	68.627

5. Negative renteindtægter

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	1.797
Indskudsbeviser	0	0
I alt negative renteindtægter	0	1.797

6. Renteudgifter

Kreditinstitutter og centralbanker	6	0
Indlån og anden gæld	17.217	1.909
Efterstillede kapitalindskud	2.033	2.043
Øvrige renteudgifter	116	72
I alt renteudgifter	19.372	4.024

7. Negative renteudgifter

Kreditinstitutter og centralbanker	0	210
Indlån og anden gæld	0	8.298
I alt negative renteudgifter	0	8.508

8. Gebyr- og provisionsindtægter

Værdipapirhandel og depoter	8.280	6.758
Betalingsformidling	7.979	7.673
Lånesagsgebyrer	29.369	33.660
Garantiprovision	1.199	1.908
Øvrige gebyrer og provisioner	22.068	24.183
I alt gebyrer og provisionsindtægter	68.895	74.182

9. Kursreguleringer

Obligationer	2.686	-37.237
Aktier mv.	6.620	5.692
Valuta	648	446
Aktiver tilknyttet puljeordninger	48.026	60.505
Indlån i puljeordninger	-48.026	-60.505
Øvrige aktiver	43	44
I alt kursreguleringer	9.997	-31.055

10. Udgifter til personale og administration

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Vederlag til bestyrelse (12 medlemmer i 2023 og 13 i 2022)	1.277	1.226
Vederlag til bestyrelse i alt	1.277	1.226
Personaleudgifter		
Løn (Inkl. løn til direktion: Peter Lading Sørensen)	48.033	46.603
Pension	5.275	4.877
Andre udgifter til social sikring	8.926	8.318
Personaleudgifter i alt	62.234	59.798
Øvrige ansatte med væsentlig indflydelse på Sparekassens risikoprofil (7 ansatte i 2023 og i 2022):		
Lønninger	5.796	5.623
Pensioner	695	626
Udgifter til social sikring	989	953
I alt	7.480	7.202
Øvrige administrationsudgifter i alt	47.652	43.871
Udgifter til personale og administration i alt	110.857	105.202

Antal beskæftigede

Det gennemsnitlige antal beskæftigede omregnet til heltidsbeskæftigede:

73 69

Oplysninger om bestyrelsesmedlemmers og direktions individuelle vederlag fremgår af Sparekassens hjemmeside under www.spardjurs.dk/Om-Os.

Pensionstilsagn

Sparekassen har ikke givet pensionstilsagn til nuværende eller forhenværende medlemmer af Sparekassens direktion.

Incitamentsprogrammer

Der er ikke fastsat særlige incitamentsprogrammer for bestyrelse, direktion, medarbejdere eller væsentlige risikotagere.

Aflønning

Sparekassens bestyrelse, direktion og medarbejdere aflønnes alle med fast vederlag. Der sker ikke aflønning af repræsentantskabsmedlemmer.

Revisionshonorar

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Samlet honorar til den repræsentantskabsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision	630	731
Heraf honorar for lovpligtig revision af årsregnskabet	506	484
Honorar for andre erklæringsopgaver med sikkerhed *	108	140
Honorar for skatterådgivning	0	51
Honorar andre ydelser **	16	56

* Andre erklæringsopgaver består af erklæringer til offentlige myndigheder og samarbejdspartnere.

** Andre ydelser består af indregning af overskud og deltagelse i møde med Finanstilsynet.

11. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.

Nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender samt hensættelser til tab på garantier og uudnyttede kreditfaciliteter

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Stadie 1		
Nedskrivninger primo	2.877	3.666
Nye nedskrivninger, netto	-119	-789
Nedskrivninger ultimo	2.758	2.877
Stadie 2		
Nedskrivninger primo	17.019	11.131
Nye nedskrivninger, netto	615	5.888
Nedskrivninger ultimo	17.634	17.019
Stadie 3		
Nedskrivninger primo	34.130	40.236
Nye nedskrivninger, netto	3.446	-5.950
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	-7.135	-2.061
Andre bevægelser	1.869	1.905
Nedskrivninger ultimo	32.310	34.130
<p>Sparekassen har i 2023 afskrevet eksponeringer herunder aconto afskrivninger, der samlet svarer til 7,1 mio. kr. tilsvarende 2,1 mio. kr. i 2022. Det ledelsesmæssige skøn på udlån udgør 15,5 mio. kr. i 2023 mod 13,0 mio. kr. i 2022. Heraf indgår 1,6 mio. kr. i stadie 1 i 2023 mod 1,3 mio. kr. i 2022 og 14,0 mio. kr. i stadie 2 i 2023 mod 11,7 mio. kr. i 2022.</p>		
Hensættelser til tab på garantier og uudnyttede kredittilsagn		
Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Stadie 1		
Hensættelser primo	245	280
Nye hensættelser, netto	-126	-35
Hensættelser ultimo	119	245
Stadie 2		
Hensættelser primo	626	646
Nye hensættelser, netto	-435	-20
Hensættelser ultimo	191	626
Stadie 3		
Hensættelser primo	2.116	2.799
Nye hensættelser, netto	-1.204	-683
Hensættelser ultimo	912	2.116

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Nedskrivnings- og hensættelsessaldo i alt, ultimo	53.924	57.013
Nedskrivning på udlån og andre tilgodehavender kreditforringet ved første indregning		
Nedskrivning primo	416	2.666
Årets bevægelser	-416	-2.250
Nedskrivning ultimo	0	416
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. indregnet i resultatopgørelsen		
Nye nedskrivninger, netto	3.942	-851
Tab uden forudgående nedskrivning	751	455
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-709	-3.969
Indregnet i resultatopgørelsen	3.984	-4.365
Hensættelser til tab på garantier og trukne kreditfaciliteter indregnet i resultatopgørelsen		
Nye hensættelser, netto	-1.765	-738
Indregnet i resultatopgørelsen	-1.765	-738
Nedskrivninger og hensættelser indregnet i resultatopgørelsen i alt	2.219	-5.103

12. Skat

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Skat af årets skattepligtige indkomst	19.371	1.179
Regulering af aktuel skat tidligere regnskabsår	44	455
Regulering af udskudt skat	824	-1.218
Beregnet skat i alt	20.239	416
Skat af egenkapitalbevægelser	1.072	699
Skat i alt i resultatopgørelsen	21.311	1.115
Effektiv skatteprocent		
Beregning af effektiv skatteprocent		
Selskabsskatteprocent i Danmark	25,2	22,0
Regulering for skat af skattefrie indtægter og ikke fradragsberettigede omkostninger m.v.	-1,6	-10,0
Ændring af skatteprocent for udskudt skat	0	-5,0
Regulering af tidligere års skatter	0	5,0
Effektiv skatteprocent	23,6	12,0
Udskudte skatteaktiver		
Hensat primo	3.146	347
Regulering vedrørende tidligere år	0	1.581
Årets regulering	-824	1.218
Udskudte skatteaktiver ultimo	2.322	3.146
Udskudte skatteaktiver fordeler sig på følgende:		
Materielle aktiver	1.548	1.935
Immaterielle aktiver	-2.579	-1.808
Udlån	3.151	2.822
Andre aktiver og passiver	202	197
I alt udskudte skatteaktiver	2.322	3.146

13. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	105.657	141.135
I alt tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	105.657	141.135
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker efter restløbetid		
Anfordring	105.657	141.135
I alt tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	105.657	141.135

14. Udlån og tilgodehavender

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Udlån og tilgodehavender fordelt efter restløbetid		
Anfordring	8.476	12.855
Til og med 3 måneder	106.351	58.385
Over 3 måneder og til og med 1 år	249.612	244.108
Over 1 år og til og med 5 år	346.295	365.484
Over 5 år	597.448	510.711
Udlån og tilgodehavender i alt	1.308.182	1.191.543
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	1.308.182	1.191.543
Udlån og andre tilgodehavender i alt	1.308.182	1.191.543
Udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher i procent ultimo året		
Offentlige myndigheder	0,0%	0,0%
Erhverv		
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	7,3%	7,6%
Industri og råstofudvinding	3,0%	2,3%
Energiforsyning	0,2%	0,3%
Bygge- og anlæg	3,3%	3,4%
Handel	7,1%	5,2%
Transport, hoteller og restauranter	1,1%	1,2%
Information og kommunikation	0,1%	0,1%
Finansiering og forsikring	1,9%	2,7%
Fast ejendom	6,7%	6,3%
Øvrige erhverv	3,4%	4,6%
Erhverv i alt	34,0%	33,7%
Private	66,0%	66,3%
Udlån og garantier i alt	100,0%	100,0%

Udlån til amortiseret kostpris, uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og garantier fordelt efter ratingklasser og stadier i IFRS 9 (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)

2023

Beløb i 1.000 kr.

Ratingklasse	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Total
Kreditforringet eksponeringer (OIK)	0	45.528	72.989	118.517
Eksponeringer med væsentlige svagheder (2c)	133.004	25.351	14.689	173.044
Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn (2b)	769.434	129.037	0	898.471
Eksponeringer med normal bonitet el. utvivlsomt god bonitet (3+2a)	1.016.264	102.812	0	1.119.076
Total	1.918.702	302.728	87.678	2.309.108

2022

Beløb i 1.000 kr.

Ratingklasse	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Total
Kreditforringet eksponeringer (OIK)	0	66.392	74.054	140.446
Eksponeringer med væsentlige svagheder (2c)	164.138	23.741	2.806	190.685
Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn (2b)	772.377	207.850	0	980.227
Eksponeringer med normal bonitet el. utvivlsomt god bonitet (3+2a)	944.200	115.685	0	1.059.885
Total	1.880.715	413.668	76.860	2.371.243

Sparekassen har gennem de senere år haft faldende nedskrivninger – både individuelle og statistiske (IFRS9). Samtidig har vi konstateret og løbende ændret klassifikation på kunder, og der ses en ændring i de bedste klassifikationer (2a og 2b) fra ultimo 2020 til ultimo 2023. Således udgør de bedste klassifikationer 87,5 % ultimo 2023 mod 76,6 % ultimo 2020.

Tilsvarende falder klassifikation 1 fra 10,6 % til 5,2 % i samme periode.

Den tilsvarende ændring ses i stadietvandringen, idet stadie 1 og 2 ultimo 2020 udgjorde 88 % mod 92 % ultimo 2023. Tilsvarende falder stadie 2 svag og stadie 3 fra 12 % til 8 %.

Det bemærkes samtidig at det ledelsesmæssige skøn i perioden er ændret fra 9,6 mio. kr. til 15,5 mio. kr. Det ledelsesmæssige skøn fordeler sig med stadie 1–10 %, stadie 2–30 % og stadie 2 svag – 60 %.

Udlån til amortiseret kostpris, uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og garantier fordelt efter brancher og stadier i IFRS 9 (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)

2023

Beløb i 1.000 kr.

Branche	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Total
Offentlige myndigheder	0	0	0	0
Erhverv				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	138.492	42.308	95	180.895
Industri og råstofudvinding	47.739	20.456	3.007	71.202
Energiforsyning	15.610	1	0	15.611
Bygge og anlæg	87.223	10.479	3.893	101.595
Handel	119.984	30.156	19.926	170.066
Transport, hoteller og restauranter	27.012	1.554	1.935	30.501
Information og kommunikation	2.247	938	0	3.185
Finansiering og forsikring	56.315	2.629	1.882	60.826
Fast ejendom	113.807	24.518	7.001	145.326
Øvrige erhverv	78.699	16.754	1.561	97.014
Erhverv i alt	687.128	149.793	39.300	876.221
Private	1.231.574	152.935	48.378	1.432.887
Total	1.918.702	302.728	87.678	2.309.108

2022

Beløb i 1.000 kr.

Branche	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Total
Offentlige myndigheder	0	0	0	0
Erhverv				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	154.645	38.636	118	193.399
Industri og råstofudvinding	46.048	8.424	3.217	57.689
Energiforsyning	19.354	2.750	0	22.104
Bygge og anlæg	89.639	16.570	4.738	110.947
Handel	65.770	70.357	14.934	151.061
Transport, hoteller og restauranter	25.413	3.472	1.044	29.929
Information og kommunikation	3.277	1.294	2	4.573
Finansiering og forsikring	49.355	10.500	1.528	61.383
Fast ejendom	117.124	31.871	1.264	150.259
Øvrige erhverv	97.348	22.109	1.403	120.860
Erhverv i alt	667.973	205.983	28.248	902.204
Private	1.212.741	207.685	48.613	1.469.039
Total	1.880.714	413.668	76.861	2.371.243

15. Immaterielle aktiver

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Goodwill		
Kostpris primo	11.090	11.090
Kostpris goodwill ultimo	11.090	11.090
Kunderelationer		
Kostprisen		
Kostpris primo	14.753	14.753
Samlet kostpris ultimo	14.753	14.753
Ned- og afskrivninger		
Ned- og afskrivninger primo	10.849	9.372
Årets ned- og afskrivninger	1.475	1.477
Samlede ned- og afskrivninger ultimo	12.324	10.849
Kunderelationer ultimo i alt	2.429	3.904
Immaterielle aktiver ultimo i alt	13.519	14.994

Der er foretaget impairmenttest af goodwill. Denne gav ikke anledning til nedskrivninger.

16. Grunde og bygninger

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Domicilejendomme		
Omvurderet værdi primo	19.815	20.454
Tilgang	171	0
Afgang	-5.185	0
Årets tilbageførsler	485	0
Årets afskrivninger	-617	-639
Omvurderet værdi ultimo	14.669	19.815
Leasing domicilejendomme		
Leasing aktiver		
Primo	9.379	3.951
Tilgang	345	8.047
Afgang	0	-2.622
Årets tilbageførsler	639	752
Årets afskrivninger	-1.074	-749
Indregnet værdi ultimo	9.289	9.379
Leasing forpligtigelser		
Forfald af leasing forpligtigelser		
0-1 år	1.047	1.252
1-5 år	4.993	4.032
Over 5 år	3.325	4.239
Indregnet værdi ultimo	9.365	9.523

Sparekassen er leasingtager i en række leasingkontrakter, som er indregnet i Sparekassens balance som leasingaktiver under domicilejendomme med 9,3 mio. kr. Leasinggælden er indregnet under andre passiver med 9,4 mio. kr.

17. Øvrige materielle anlægsaktiver

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Kostprisen		
Kostpris primo	12.638	28.478
Regulering	-1.531	0
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	3.883	772
Afgang i årets løb	-654	-16.612
Samlet kostpris ultimo	14.336	12.638
Ned- og afskrivninger primo	9.313	23.642
Årets afskrivninger	1.642	1.810
Regulering	-1.531	
Tilbageførte ned- og afskrivninger	-506	-16.139
Ned- og afskrivninger ultimo	8.918	9.313
Bogført værdi ultimo	5.418	3.325

Heraf Leasing driftsmidler

Leasing aktiver

Primo	278	703
Tilgang	1.272	0
Afgang	-88	0
Årets tilbageførsler	59	0
Årets afskrivninger	-430	-425
Indregnet værdi ultimo	1.091	278

Leasing forpligtigelser

Forfald af leasing forpligtigelser

0-1 år	514	280
1-5 år	579	0
Indregnet værdi ultimo	1.093	280

Sparekassen er leasingtager i en række leasingkontrakter, som er indregnet i Sparekassens balance som en del af driftsmidler med 1,1 mio. kr. Leasinggælden er indregnet under andre passiver med 1,1 mio. kr.

18. Indlån og anden gæld

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Indlån og anden gæld fordelt på		
Anfordring	2.607.057	2.590.318
Tidsindskud	100.008	6
Særlige indlånsformer	153.463	155.322
I alt indlån og anden gæld	2.860.528	2.745.646
Indlån og anden gæld fordelt på restløbetider		
Anfordring	2.714.034	2.597.529
Til og med 3 måneder	3.227	2.447
Over 3 måneder og til og med 1 år	8.677	7.934
Over 1 år og til og med 5 år	37.369	36.761
Over 5 år	97.221	100.975
I alt indlån og anden gæld	2.860.528	2.745.646

19. Pensionspuljer

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Aktiver		
Kontantindestående	1.683	1.838
Investeringsforeningsandele	533.913	483.066
Andet	732	766
Aktiver i alt	536.328	485.670
Passiver		
Samlet indlån	536.328	485.670
Passiver i alt	536.328	485.670

20. Efterstillede kapitalindskud

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Efterstillede kapitalindskud, der kan medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlaget efter reglerne i CRR	40.000	40.000
Supplerende kapital: 25,0 mio. kr. udstedt 21. august 2019, fast rente 5,00 % p.a. frem til 1. september 2024 – udløb 21. august 2029.		
Supplerende kapital: 15,0 mio. kr. udstedt 12. november 2020, fast rente 5,25 % p.a. frem til 12. november 2025 – udløb 12. november 2030.		

21. Eventualforpligtelser

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Garantier		
Finansgarantier	98.387	174.929
Tabsgarantier for realkreditlån	238.237	290.014
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	93.192	130.274
Øvrige garantier	48.207	70.780
Garantier i alt	478.023	665.997
Andre forpligtende aftaler		
Udtrædelsesgodtgørelse af SDC		
<p>Sparekassen anvender SDC A/S som datacentral. Ved udtræden af denne aftale inden for aftalens opsigelsesperiode er Sparekassen maksimalt pligtig til, at skulle betale et beløb svarende til 2½ års omsætning fra ophør af kundeforholdet + Sparekassens andel af immaterielle anlægsaktiver.</p>	77.679	73.503
Andre forpligtende aftaler ialt	77.679	73.503

22. Regnskabsmæssig sikring

Sparekassen har ikke foretaget sikring af poster i balancen ved anvendelse af finansielle instrumenter.

23. Pantsætninger

Sparekassen har ikke stillet pant eller anden sikkerhed i aktiver.

24. Nærtstående parter

Transaktioner med nærtstående parter sker på markedsvilkår.

Nærtstående parter med bestemmende indflydelse over Sparekassen

Ingen har bestemmende indflydelse.

Transaktioner med nærtstående parter i regnskabsåret

Størrelsen af lån – samt pant, kaution eller garanti med oplysninger om de væsentligste vilkår stillet til nedenstående ledelsesmedlemmer.

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Eksposering til ledelsen		
Direktion	100	2.289
Bestyrelse	26.046	37.595
Eksposering til ledelsen i alt	26.146	39.884
Sikkerhedsstillelser		
Direktionen	0	0
Bestyrelsen	14.660	28.299
Sikkerhedsstillelser i alt	14.660	28.299

Væsentlige vilkår

Engagementer med medlemmer af Sparekassens bestyrelse og direktion indgås på sædvanlige forretningsmæssige vilkår. Herunder kan oplyses at rentefoden er i intervallet 3,50 % til 11,75 %.

25. Valutarisiko

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Valutakursindikator 1	11.873	2.393
Valutaindikator 1 i % af kernekapital efter fradrag	2,6%	0,6%

Valutarisikoen er udtryk for risikoen for tab på Sparekassens positioner i fremmed valuta, når valutakursen ændrer sig negativt med 2 % i forhold til eksposering.

Valutaindikator 1 beregnes som den største sum af henholdsvis positioner i valuta, hvor Sparekassen har et nettotilgodehavende, og sum af positioner i valuta, hvor Sparekassen har nettogæld. Den største af disse positioner sættes i forhold til kernekapitalen efter fradrag.

Med udgangspunkt i Sparekassens positioner i EUR og øvrige valutaer er kursfølsomheden vurderet i forhold til opgørelsen af en sandsynlig valutakursrisiko. Kursrisikoen i forhold til EUR skønnes at udgøre 2,25 %, GBP 5 % mens kursrisikoen på øvrige valutaer skønnes til at udgøre 12,0 %.

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Positioner i EUR	9.436	515
Valutarisiko 2,25 %	212	12
Positioner i GBP	1.758	1.644
Valutarisiko 5 %	88	82
Positioner i andre valutaer	660	749
Valutarisiko 12 %	82	90
Negativ effekt på årets resultat før skat	382	184
Negativ effekt på egenkapital	286	143

26. Aktierisiko

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Beholdning unoterede aktier og andre kapitalandele	141.575	122.914
I alt aktieportefølje	141.575	122.914
Aktieeksponering i % af kernekapital efter fradrag	0,0	0,0

Sparekassens aktieeksponering opgøres som Sparekassens beholdning af børsnoterede aktier i % af kernekapitalen efter fradrag. Andre kapitalandele indgår ikke i beregningen, men påvirker Sparekassens aktierisiko, og indgår i den følgende beregning.

Aktierisikoen er udtryk for risikoen for tab på porteføljen, når aktiekurserne falder.

Sandsynlige kurstab opgøres i forhold til et kurstab på 5 % på sektoraktier.

Kursfald på 5 % - sektoraktier	7.079	6.146
Negativ effekt på årets resultat før skat	7.079	6.146
Negativ effekt på egenkapital	7.079	6.146

27. Renterisiko på gældsinstrumenter

Beløb i 1.000 kr.	2023	2022
Renterisiko på gældsinstrumenter (fordelt på valutaer)		
DKK	7.241	6.285
I alt renterisiko på positioner	7.241	6.285
Renterisiko i % af kernekapital efter fradrag	1,6%	1,6%